

Bruksela, dnia 7 lipca 2010 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 46/2010

Inicjatywy i opinie Komisji Europejskiej czerwiec 2010 (wybrane)

1. SPRAWY SPOŁECZNE - Coraz więcej osób z trudem wiąże koniec z końcem – ujawnia najnowszy sondaż

Co szósty Europejczyk ma trudności z płaceniem rachunków, a trzech na czterech uważa, że w ciągu ostatniego roku problem ubóstwa w ich kraju zwiększył się. Oto najważniejsze wyniki przedstawionego przez Komisję Europejską nowego badania Eurobarometru, które dotyczy społecznych skutków kryzysu. Badanie przeprowadzono w maju 2010 r. Publikacja wyników przypada w połowie Europejskiego Roku Walki z Ubóstwem i następuje po tym, jak 17 czerwca przywódcy UE zobowiązali się, że w ciągu najbliższej dekady pomogą 20 milionom Europejczyków wyjść z ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Zwracając się do dziennikarzy w Brukseli, unijny komisarz ds. zatrudnienia, spraw społecznych i włączenia społecznego **László Andor** powiedział: „Wyniki badania potwierdzają, że ubóstwo należy do głównych problemów UE, a obecne warunki gospodarcze i finansowe jeszcze pogarszają tę sytuację. Kryzys zbiera żniwo i znaczna część Europejczyków z trudem wiąże dziś koniec z końcem”. Komisarz dodał również: „Nowa unijna strategia na najbliższą dekadę, Europa 2020, i jej cel, aby do 2020 r. wyprowadzić z ubóstwa co najmniej 20 milionów Europejczyków, to dobitne przesłanie świadczące o rzeczywistym zaangażowaniu wszystkich państw w starania o bardziej sprawiedliwą i nikogo nie wykluczającą Europę”.

Większość mieszkańców UE uważa, że w roku poprzedzającym badanie problem ubóstwa zwiększył się na wszystkich poziomach: 6 na 10 respondentów dostrzega więcej ubóstwa w swoim otoczeniu, trzy czwarte – w kraju, a 60% – na terenie całej UE.

W poglądach na temat ubóstwa wyraźnie pobrzmiwa echo kryzysu i apeli o ograniczanie wydatków. Na pierwszym miejscu wyróżnia się Grecja, gdzie problem ubóstwa zwiększył się według 85% ankietowanych. Podobne zdanie o swoim kraju wyraziło 83% Francuzów, 82% Bułgarów, 77% Rumunów i 75% Włochów. Podczas gdy w niektórych krajach mieszkańcy spodziewają się dalszych trudności – na przykład w Rumunii i Grecji siedmiu na dziesięciu

respondentów przewiduje, że sytuacja finansowa w ich gospodarstwie domowym się pogorszy – w innych państwach opinie się poprawiły. Pogorszenia sytuacji finansowej w domu spodziewa się 23% Łotyszy (spadek z 65% w lipcu 2009 r.), 32% Litwinów (spadek z 58% w lipcu 2009 r.) i 20% Węgrów (spadek z 48% w lipcu 2009 r.). Mniej respondentów na Łotwie, w Polsce, Zjednoczonym Królestwie, Belgii i Finlandii obawia się trwałego bezrobocia w sytuacji, gdyby mieli stracić pracę.

- **Znaczna część mieszkańców UE jest w trudnej sytuacji finansowej**

Co szósty Europejczyk przyznał w sondażu, że przynajmniej raz w ciągu ostatniego roku zabrakło w jego domu pieniędzy na zapłacenie rachunków, zakup jedzenia lub innych podstawowych artykułów. W chwili przeprowadzania badania (w maju 2010 r.) trudności ze spłatą rachunków i pożyczek miało 20% respondentów.

15% postrzega te wydatki jako nieustanną walkę o byt, 3% zalegało ze spłatą niektórych rachunków i kredytów, a 2% przyznało się do znacznych problemów finansowych i zaległości w wielu tego typu płatnościach.

Około 30% unijnych obywateli ma coraz większe trudności z pokryciem kosztów opieki zdrowotnej

Prawie 3 na 10 Europejczyków stwierdziło, że w ostatnich sześciu miesiącach było im coraz trudniej ponosić koszty opieki zdrowotnej, opieki nad dziećmi lub opieki długoterminowej, własnej bądź członków rodziny. 11% wybrało odpowiedź „znacznie trudniej”, 18% – „nieco trudniej”.

- **Co szósty Europejczyk obawia się utraty pracy**

Podobnie jak w marcu 2010 r. 18% zatrudnionych respondentów nie ma całkowitej lub żadnej pewności, czy tę pracę utrzyma przez następne 12 miesięcy. 49% uważa, że gdyby straciło pracę, mało prawdopodobne lub wręcz niemożliwe byłoby znalezienie nowego stanowiska w przeciągu sześciu miesięcy.

- **Opinie na temat wpływu kryzysu na przyszłe świadczenia emerytalne**

Wreszcie, jeśli chodzi o przyszłe dochody, 73% mieszkańców UE albo jednoznacznie spodziewa się niższych świadczeń emerytalnych albo sądzi, że będzie musiało opóźnić przejście na emeryturę lub zaoszczędzić więcej pieniędzy na starość. Zarazem 20% jest bardzo zaniepokojonych tym, że ich dochody w późnym wieku nie wystarczą na prowadzenie godnego życia, a 34% wyraża umiarkowane zaniepokojenie taką perspektywą. W 17 państwach członkowskich większość respondentów martwi się, że przyszłe dochody nie zapewnią im godnego życia w podeszłym wieku.

- **Podstawowe informacje**

Badania opinii publicznej na temat społecznych skutków kryzysu, który zaczął się jesienią 2008 r., są przeprowadzane regularnie od czerwca 2009 r. za pomocą specjalnie w tym celu opracowanych sondaży Eurobarometru. Ich celem jest zbadanie, jak ludzie postrzegają problem ubóstwa, trudności finansowe gospodarstw domowych, dostępność cenową opieki zdrowotnej i społecznej, oraz jakie mają odczucia w związku z własną sytuacją finansową na starość.

Sondaż przeprowadzono 18-22 maja, głównie przez telefon, z udziałem 25 600 mieszkańców wszystkich państw członkowskich UE. Losowy dobór próby skorygowano, aby uwzględnić znane różnice demograficzne.

W porównaniu z danymi (EU SILC: Dochody, włączenie społeczne i warunki życia), na których oparto unijny cel ograniczenia ubóstwa, dostępnymi z opóźnieniem około 2 lat, badania opinii publicznej na temat ubóstwa, publikowane już po miesiącu, służą za szybki wskaźnik tego, jak może się kształtować problem ubóstwa i wykluczenia społecznego.

- **Więcej informacji**

Wyniki badania Eurobarometru : http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_289_en.pdf

Europejski Rok Walki z Ubóstwem : www.2010againstopoverty.eu

2. PRAWA PODSTAWOWE - Nowa wielojęzyczna strona internetowa dotycząca kwestii dziedziczenia, która będzie informować obywateli o prawach krajowych

Swoboda przepływu jest podstawowym prawem obywateli Unii Europejskiej. Korzysta z niego ok. 9 milionów Europejczyków, którzy mieszkają poza swoim rodzinnym krajem. Każdego roku w UE toczy się ok. 450 tysięcy międzynarodowych spraw spadkowych o wartości ponad 120 mld euro. Jako właściciele domów i kont bankowych obywatele napotykać na różne przepisy w zakresie własności sądów i prawa właściwego w 27 państwach członkowskich UE. Jeżeli na przykład umiera brytyjski obywatel posiadający dom na południu Francji, powstaje pytanie, które prawo spadkowe będzie się odnosiło do jego własności: francuskie czy brytyjskie? Aby obywatele byli lepiej poinformowani o tych prawach, z inicjatywy Rady Notariatów Unii Europejskiej i przy wsparciu Komisji Europejskiej uruchomiono stronę internetową www.successions-europe.eu w 22 językach UE i w języku chorwackim. Komisja z zadowoleniem przyjmuje to użyteczne dla obywateli narzędzie.

„Obywatelom, którzy korzystają z prawa do mieszkania w innym państwie członkowskim, nie jest łatwo zorientować się co do prawa właściwego do swoich spraw spadkowych. Omawiana strona jest znacznym krokiem na drodze zwiększania dostępu do praw obywatela” stwierdziła wiceprzewodnicząca **Viviane Reding**, komisarz ds. sprawiedliwości, praw podstawowych i obywatelstwa.

Strona udziela odpowiedzi na podstawowe pytania, jakie powstają w kontekście sprawy spadkowej. Obywatele mogą na przykład dowiedzieć się, który organ i które prawo są właściwe, czy jest możliwość wyboru prawa właściwego, a także kto jest spadkobiercą. Przedstawiciele zawodów prawniczych będą mieli dostęp do szczegółowych informacji w zakresie prawa spadkowego w języku angielskim, francuskim i niemieckim.

Łączny koszt projektu wynosi niemal 280 tys. euro, z czego wkład Komisji wnosi około 158,4 tys. euro.

- **Kontekst**

W dniu 14 października 2009 r. Komisja zaproponowała rozporządzenie mające na celu uproszczenie międzynarodowych spraw spadkowych. Zgodnie z tym rozporządzeniem

stosowane będzie jednolite kryterium, pozwalające określić z góry zarówno właściwość władz, jak również prawo mające zastosowanie w postępowaniu spadkowym z elementem transgranicznym. Kryterium tym będzie zwykle miejsce pobytu osoby zmarłej. Obywatele zamieszkali za granicą będą mogli natomiast wybrać prawo właściwe dla kraju, którego są obywatelami, w odniesieniu do całości postępowania spadkowego.

Jak wskazała wiceprzewodnicząca Viviane Reding w dniu 20 kwietnia 2010 r. w planie działania na lata 2010-2014 (opisane w sprawozdaniu z inicjatyw Komisji w kwietniu 2010 r.), wniosek ten jest przykładem działań UE na rzecz tworzenia przestrzeni sprawiedliwości, która ma ułatwić codzienne życie obywateli. Na spotkaniu w dniu 4 czerwca 2010 r. w Luksemburgu ministrowie sprawiedliwości UE podkreślili znaczenie proponowanego rozporządzenia. W Radzie toczą się aktualnie negocjacje w tej kwestii.

- **Dodatkowe informacje**

Portal informacyjny w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych:

http://ec.europa.eu/justice_home/news/intro/news_intro_en.htm

Strona internetowa wiceprzewodniczącej Viviane Reding, komisarz ds. sprawiedliwości, praw podstawowych i obywatelstwa:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/reding/index_en.htm

3. PRAWA PODSTAWOWE - Komisja Europejska rozpoczyna konsultacje publiczne w sprawie praw dziecka

Dzieci rzadziej niż dorośli mają styczność z sądami lub organami administracji publicznej, jednak ich prawa są równie istotne. Dzieci mają prawo do ochrony przed ubóstwem i przemocą oraz prawo do wyrażenia własnej opinii. Komisja Europejska rozpoczęła w dniu 11 czerwca br. publiczne konsultacje w sprawie nowej unijnej strategii na rzecz praw dziecka. Uzyskane odpowiedzi pomogą określić, w jaki sposób unijna polityka może w większym stopniu przyczynić się do wspierania praw dziecka. Konsultacje obejmują kwestie takie jak przyjazny dziecku wymiar sprawiedliwości, przemoc wobec dzieci, ubóstwo oraz aktywne uczestnictwo. Konsultacje potrwać do dnia 20 sierpnia 2010 r.

„W dzisiejszym świecie dzieci często zmagają się z trudnymi sytuacjami – czy to jako użytkownicy Internetu, migranci czy też świadkowie na rozprawie sądowej. Należy chronić ich prawa i je wspierać. Czekam na komentarze wszystkich zainteresowanych stron dotyczące tego, jak w najlepszy sposób zabezpieczyć interesy dziecka oraz jego prawa”, powiedziała wiceprzewodnicząca **Viviane Reding**, komisarz UE ds. sprawiedliwości, praw podstawowych i obywatelstwa.

Ochrona praw dziecka w życiu codziennym wymaga innego podejścia niż ochrona praw dorosłych: czy to w przypadku dziecka uczestniczącego w rozprawie sądowej, uwikłanego w rodzinny spór, mającego styczność z organami administracji publicznej, czy też znajdującego się w trudnej sytuacji związanej z migracją, użyciem przemocy czy ubóstwem. Ogólnounijna strategia może przyczynić się do poprawy znajomości praw dziecka oraz większego ich poszanowania, dostarczając użytecznych wskazówek w tym zakresie. Unia Europejska oraz państwa członkowskie pragną dołożyć starań, by zapewnić dzieciom należną opiekę i ochronę, a także możliwość bycia wysłuchanym.

W 2006 r. Komisja wdrożyła strategię na rzecz praw dziecka, która miała zagwarantować, że prawa dziecka otrzymają wsparcie w ramach poszczególnych dziedzin polityki unijnej. Zainicjowane konsultacje publiczne mają na celu usprawnienie dotychczasowych oraz wskazanie nowych możliwych działań w tym zakresie, w ramach odnowionej strategii na lata 2011–2014. Jak zazwyczaj, opierać się będą one na doświadczeniu obywateli, organizacji, stowarzyszeń, organów, instytucji oraz ekspertów, zajmujących się ochroną i wspieraniem praw dziecka na poziomach od lokalnego do międzynarodowego.

Konsultacje dotyczą określonych dziedzin – wskazanych w ramach prac Europejskiego forum na rzecz praw dziecka przez osoby zajmujące się tym tematem – w zakresie których dzieci mogą doświadczać problemów, i obejmują między innymi następujące kwestie:

- przyjazny dziecku wymiar sprawiedliwości oraz uczestnictwo dziecka w wymiarze sprawiedliwości (np. w charakterze świadka);
- strategię polityczną w zakresie obszaru sprawiedliwości zabezpieczającą prawa dziecka, np. w ramach mediacji rodzinnych;
- ochrona najbardziej narażonych grup dzieci (ofiary przemocy, wykorzystania seksualnego, handlu ludźmi lub ubóstwa);
- udział najmłodszych w opracowaniu strategii politycznych dotyczących dzieci.

Komisja opublikuje sprawozdanie podsumowujące wszystkie komentarze zebrane w ramach konsultacji. Wyniki zostaną wykorzystane do stworzenia projektu nowego komunikatu dotyczącego praw dziecka w odniesieniu do okresu 2011–2014.

Równocześnie Komisja prowadzi badanie, w wyniku którego chce uzyskać komentarze od samych dzieci (np. poprzez grupy docelowe), którego wyniki przedstawi w październiku.

• **Kontekst**

W lipcu 2006 r., pragnąc skutecznie wspierać i zabezpieczyć prawa dziecka w ramach poszczególnych obszarów unijnej polityki wewnętrznej i zewnętrznej, Komisja przyjęła komunikat ustanawiający środki w zakresie praw dziecka obejmujące różne polityki UE.

UE dysponuje wieloma narzędziami wdrożonymi z myślą o ochronie dzieci: począwszy od numeru alarmowego 116 000 do zgłaszania zaginięć dzieci, a skończywszy na programie Bezpieczny Internet, który w swej najnowszej postaci ma za zadanie zwalczać takie zagrożenia jak prześladowanie i uwodzenie za pomocą sieci.

• **Dodatkowe informacje**

Publiczne konsultacje dotyczące komunikatu Komisji w sprawie praw dziecka (2011–2014) rozpoczęły się w dniu 11 czerwca i potrwać do 20 sierpnia. Dostępne są na stronie internetowej:

http://ec.europa.eu/justice_home/news/consulting_public/news_consulting_public_en.htm

Strona internetowa poświęcona prawom dziecka na stronie poświęconej sprawiedliwości i sprawom wewnętrznym:

http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/children/fsj_children_intro_en.htm

4. PRAWA PODSTAWOWE - Komisja lustruje skanery ciała na lotniskach w całej Unii

Komisja Europejska ogłosiła w dniu 15 czerwca br., na żądanie Parlamentu Europejskiego i Rady, komunikat poświęcony ocenie stosowania skanerów ciała w portach lotniczych UE. W natychmiastowej reakcji na próbę zamachu terrorystycznego z użyciem materiałów wybuchowych, jaka miała miejsce na trasie Amsterdam-Detroit 25 grudnia ubiegłego roku, w portach lotniczych wielu państw UE coraz częściej wprowadza się do użytku lub testuje skanery ciała – w szczególności dotyczy to Wielkiej Brytanii, Niderlandów, Francji i Włoch. Skanery ciała jako takie nie podlegają obecnie żadnym ogólnounijnym normom ani przepisom w dziedzinie ochrony lotnictwa cywilnego – zagadnienie to podlega całej gamie rozmaitych regulacji w poszczególnych państwach członkowskich. Opublikowane sprawozdanie podkreśla, że ta metoda kontroli bezpieczeństwa może wywrzeć istotny wpływ na podniesienie poziomu ochrony pasażerów. Komisja opowiada się za wprowadzeniem rozwiązań unijnych, które gwarantowałyby, że w przypadku gdy dane państwo członkowskie podejmie decyzję o wprowadzeniu do użytku skanerów ciała, reguły ich zastosowania i obsługi polegają na wspólnym standardzie, określającym wymogi w zakresie podstawowych parametrów skuteczności wykrywania oraz gwarantującym zharmonizowany poziom przestrzegania europejskich praw podstawowych oraz norm w zakresie ochrony zdrowia pasażerów. Sprawozdanie zostało przedłożone Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, które wydadzą swoje opinie w świetle zestawionych w dokumencie faktów.

Zdaniem odpowiedzialnego za transport wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej **Siima Kallasa** „skanery ciała wchodzi do użytku w coraz większej liczbie państw członkowskich na całym terytorium UE, ale ich stosowanie nie podlega obecnie żadnym przepisom prawodawstwa UE. W efekcie każde państwo stosuje je tak, jak samo uzna za stosowne. Skanery ciała nie rozwiązują wszystkich problemów, ale przynoszą jednak istotną poprawę poziomu ochrony pasażerów. Każde z państw może dopuścić je do użytku w portach lotniczych na swoim terytorium. Ta zasada nie ulegnie zmianie. W przypadku jednak, gdy już zadecyduje się o wprowadzeniu takiej technologii, powinny obowiązywać ogólnounijne normy w zakresie skuteczności wykrywania (czułości urządzeń), jak również wspólne zabezpieczenia prawne służące zapewnieniu poszanowania unijnych standardów ochrony zdrowia pasażerów oraz przysługujących im praw podstawowych.”

Zagadnienie wykorzystywania skanerów ciała zostało podjęte w bezpośrednim następstwie niebezpiecznego incydentu, który miał miejsce w dniu 25 grudnia 2009 r. w trakcie lotu NW 253 z Amsterdamu do Detroit, kiedy to zamachowiec usiłował użyć materiałów wybuchowych, potajemnie wniesionych na własnym ciele – a niewykrytych przez bramki wykrywające metale.

Na wniosek Parlamentu Europejskiego i państw członkowskich Komisja przyjęła sprawozdanie o stosowaniu skanerów ciała w unijnych portach lotniczych. Sprawozdanie zawiera ocenę wpływu wprowadzenia do użytku takiej metody kontroli bezpieczeństwa w zależności od poziomu skuteczności wykrywania i z uwzględnieniem ochrony zdrowia oraz praw podstawowych przysługujących pasażerom.

W konkluzji sprawozdania stwierdzono, że skanery ciała można uznać za wiarygodne i skuteczne narzędzie kontroli bezpieczeństwa, pozwalające na wykrycie zarówno metalowych jak i innych przedmiotów, które noszą ze sobą pasażerowie. Co więcej, umożliwiłyby one poważne potraktowanie sygnalizowanych obaw co do ochrony zdrowia i praw podstawowych, przy zastrzeżeniu, że byłyby stosowane w odpowiednich warunkach.

W szeregu państw członkowskich wprowadza się już do użytku skanery ciała na lotniskach – przy czym stosowane są różne technologie oraz rozmaite warunki ich obsługi i użytkowania.

Doprowadziło to do stanu, w którym w całej UE obowiązują zróżnicowane reguły w tej dziedzinie.

Komisja opowiada się za wprowadzeniem rozwiązań unijnych, które gwarantowałyby, że w przypadku gdy dane państwo członkowskie podejmuje decyzję o wprowadzeniu do użytku skanerów ciała, reguły ich zastosowania i obsługi polegają na wspólnym standardzie, określającym wymogi w zakresie podstawowych parametrów skuteczności wykrywania oraz gwarantującym przestrzeganie europejskich praw podstawowych oraz norm w zakresie ochrony zdrowia pasażerów.

Skanery ciała mogą stać się narzędziem realizacji globalnego celu, jakim jest umocnienie ram prawnych dla ochrony lotnictwa w Europie bez wprowadzania utrudnień w podróży. Współpraca międzynarodowa, technologie i udoskonalenie metod opracowywania profilu sprawców mogą być równie przydatne w kontekście dbałości o bezpieczeństwo obywateli.

Komisja składa sprawozdanie Radzie i Parlamentowi Europejskiemu. W świetle wyników debaty może również przedłożyć projekty odpowiedniego prawodawstwa ustanawiającego unijne ramy prawne w dziedzinie stosowania skanerów ciała w portach lotniczych UE.

http://ec.europa.eu/transport/air/security/security_en.htm

5. PRAWA PODSTAWOWE - Parlament Europejski w pełni popiera wniosek UE dotyczący wzmocnienia praw w postępowaniach karnych.

Planowane przez Unię Europejską przepisy gwarantujące prawo do tłumaczenia ustnego i pisemnego w postępowaniach karnych uzyskały zgodę Parlamentu Europejskiego. Tym samym ich wejście w życie posunęło się o krok do przodu. Parlament zagłosował przeważającą większością głosów na rzecz solidnego projektu regulacji prawnej, który uzgodniono w drodze negocjacji między trzema instytucjami: Parlamentem, Radą i Komisją. Projekt regulacji przewiduje, że podejrzany będzie miał prawo do uzyskania informacji o wykorzystywanych dowodach oraz do porady prawnej w ojczystym języku podczas postępowania karnego w każdym sądzie UE. Stanowi to gwarancję sprawiedliwego procesu dla każdej osoby na terytorium całej UE. Regulacja ta jest pierwszym środkiem z serii działań mających zapewnić sprawiedliwy proces. Ich wprowadzenie przewidziano w traktacie lizbońskim, który pozwolił Komisji Europejskiej na zaproponowanie środków w dziedzinie prawa karnego. Jest to pierwszy środek w historii UE, który określa minimalne wspólne normy związane z prawami procesowymi. Środek ten musi teraz uzyskać zgodę Rady.

Głosowanie w dniu 16 czerwca jest owocem ciężkiej pracy sprawozdawczymi Sarah Ludford i Komisji Wolności Obywatelskich, oraz wynikiem ich zaangażowania w zagadnienie związane z prawem do sprawiedliwego procesu. Zarówno Parlament jak i Rada mają swój ogromny wkład w sformułowanie nowych przepisów w sposób, który pozwoli na sprostanie normom określonym w Karcie praw podstawowych. Dzięki temu przepisy te mają faktyczny wpływ na życie obywateli UE”, powiedziała wiceprzewodnicząca **Viviane Reding**, komisarz UE ds. sprawiedliwości, praw podstawowych i obywatelstwa. „Jeżeli chodzi o szczegóły tych przepisów, nie pozwoliłam na żadne ustępstwa. Prawo do sprawiedliwego procesu jest zapisane w Karcie praw podstawowych UE, a prawa drugiej kategorii nie są żadnymi prawami. Jestem wdzięczna, że w trakcie negocjacji Parlament Europejski to potwierdził. Mam nadzieję, że państwa członkowskie podejmą energiczne kroki w celu wdrożenia wspomnianych środków i

podejmą ich skuteczne wykonanie; bowiem niesprawiedliwość ani na chwilę nie spoczywa. Sprawiedliwość, na którą trzeba czekać, to żadna sprawiedliwość.”

W dniu 9 marca Komisja poczyniła pierwszy krok z całej serii środków zmierzających do ustanowienia wspólnych europejskich norm w sprawach karnych. Komisja zaproponowała przepisy, które zobowiązywałyby państwa UE do zapewnienia podejrzanym pełnych usług związanych z tłumaczeniem pisemnym i ustnym. Tekst, nad którym głosował Parlament Europejski, został zaakceptowany przez komisję parlamentarną odpowiedzialną za kwestie związane ze sprawiedliwością (LIBE).

Było to możliwe dzięki kompromisowemu porozumieniu osiągniętemu w dniu 27 maja br. przez Radę, Komisję oraz sprawozdawczynię Parlamentu Europejskiego. Rada ds. WSiSW wyraziła zgodę na ten kompromis w dniu 4 czerwca br.

W kompromisie tym uwzględniono najważniejsze aspekty wniosku Komisji. Wniosek ten zagwarantuje na przykład prawo do uzyskania informacji oraz porady prawnej w ojczystym języku na każdym etapie postępowania karnego, we wszystkich sądach UE. Komisja kładła nacisk na ten element, gdyż ma on decydujące znaczenie dla zapewnienia pełnej zgodności z normami, które obowiązują na mocy Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz orzecznictwa trybunału w Strasburgu, a także karty praw podstawowych.

Na mocy tych przepisów obywatele otrzymywaliby również pisemne tłumaczenie wszystkich istotnych dokumentów, takich jak akt oskarżenia oraz mieliby prawo do tłumaczenia ustnego podczas wszystkich rozpraw i przesłuchań, a także spotkań z prawnikami. Nie mogą oni zrzec się swoich praw, jeżeli nie otrzymają przedtem porady prawnej lub pełnej informacji o konsekwencjach zrzeczenia się tych praw.

Projekt dyrektywy musi zostać poddany głosowaniu w Radzie Ministrów; co stanowi element zwykłej procedury legislacyjnej (współdecyzji) wprowadzonej na mocy traktatu lizbońskiego w odniesieniu do spraw z zakresu prawa karnego.

- **Informacje dodatkowe**

W związku z tym, że propozycje całościowe dotyczące praw proceduralnych do sprawiedliwego procesu nie zyskały jednomyślnego wsparcia rządów UE, gdy w 2004 r. Komisja po raz pierwszy przedstawiła swoje wnioski w tym obszarze, obecnie Komisja podjęła działanie „krok po kroku”, jak przewidziano w założeniach dotyczących sprawiedliwego procesu określonych w programie sztokholmskim przyjętym w grudniu 2009 r. W ciągu nadchodzących czterech lat Komisja proponuje szereg dalszych środków.

W najbliższych tygodniach Komisja przedstawi wniosek dotyczący drugiej dyrektywy, którą zaprojektowano w celu zagwarantowania podejrzanym prawa do pouczenia prawnego.

6. TELEKOMUNIKACJA - Od 1 lipca dostęp do Internetu przez sieć łączności komórkowej bez przykrych niespodzianek na rachunkach i niższe opłaty za rozmowy w roamingu

Od 1 lipca 2010 r. klienci nie muszą się już martwić, że dostaną rachunek na ogromną kwotę, jeśli przebywając za granicą w obrębie UE będą korzystać z Internetu przez sieć łączności

komórkowej przy użyciu telefonu lub komputera. Zgodnie z przepisami UE w sprawie roamingu od 1 lipca limit opłat za korzystanie z Internetu w sieci łączności komórkowej podczas pobytu za granicą będzie wynosił 50 euro bez VAT (chyba że abonent wystąpi o ustalenie innego limitu - wyższego lub niższego). Po wykorzystaniu przez klientów 80 proc. ustalonego wcześniej limitu operatorzy będą zobowiązani do wysłania im wiadomości ostrzegawczej, a po przekroczeniu całego limitu będą musieli odciąć im dostęp do Internetu, chyba że dany klient wyrazi chęć dalszego korzystania z sieci w bieżącym miesiącu. Ponadto maksymalna stawka hurtowa za przesyłanie danych w roamingu spadnie z 1 euro do 80 centów za 1MB. Maksymalna cena połączenia w roamingu spadnie do z 43 do 39 centów za minutę (bez VAT), zaś cena za odebranie rozmowy będzie wynosić maksymalnie 15 centów za minutę (bez VAT), czyli o 4 centy mniej niż dotychczas. Koszt wykonywania i odbierania połączeń podczas pobytu za granicą w obrębie UE będzie teraz o 73 % niższy niż w 2005 r., kiedy to UE po raz pierwszy podjęła działania mające na celu obniżenie wygórowanych stawek za połączenia w roamingu.

Wiceprzewodnicząca Komisji **Neelie Kroes**, która odpowiada również za agendę cyfrową, powiedziała: „To już koniec przykrych niespodzianek na rachunkach za telefon komórkowy. Dotyczy to zarówno turystów, jak i osób podróżujących służbowo, które korzystają z Internetu za pośrednictwem smartfonów i laptopów podczas pobytu w innych krajach UE. UE obniża również koszt połączeń w roamingu dla podróżujących. Jestem zdecydowana podjąć działania, dzięki którym rynki telekomunikacyjne w UE staną się bardziej konkurencyjne.”

- **Przesyłanie danych w roamingu**

Zgodnie z unijnym rozporządzeniem w sprawie roamingu (nr 544/2009), które przyjęto w 2009 r., od dnia 1 marca 2010 r. operatorzy telefonii komórkowej zobowiązani są do udostępnienia klientom funkcji polegającej na automatycznym odcięciu usług przesyłania danych za pośrednictwem telefonu komórkowego lub komputera w momencie przekroczenia przez nich ustalonego wcześniej limitu.

Od 1 lipca 2010 r. dla wszystkich klientów, którzy nie ustalą swojego własnego limitu, zostanie automatycznie wprowadzony miesięczny limit opłat wynoszący 50 euro bez VAT, po przekroczeniu którego operatorzy będą odcinać dostęp do Internetu. Dla krajów nienależących do strefy euro kwota ta będzie ustalana w oparciu o kurs wymiany, który będzie podawany w Dzienniku Urzędowym UE począwszy od dnia 1 czerwca 2010 r. Dzięki powyższym środkom użytkownicy nie będą już otrzymywać ogromnych rachunków, opiewających czasem na tysiące euro, tylko dlatego, że ściągali z Internetu muzykę lub oglądali pliki filmowe przy użyciu swoich telefonów lub komputerów podczas pobytu w innym kraju UE, nie mając jednocześnie świadomości kosztów takich usług. Przykładem tego problemu jest przypadek obywatela Niemiec, który korzystając we Francji z roamingu ściągnął z Internetu program telewizyjny, po czym otrzymał rachunek na ponad 46 000 euro. Inny przykład to przypadek studenta z Wielkiej Brytanii, który dostał rachunek na prawie 9000 euro za korzystanie z Internetu w roamingu podczas miesięcznego pobytu za granicą w celach naukowych.

Rozporządzenie nakazuje, by operatorzy wysyłali swoim klientom wiadomość z informacją o obowiązujących stawkach za roaming za każdym razem, gdy wjeżdżają oni do innego kraju UE. Po wykorzystaniu przez klientów 80 proc. ustalonego wcześniej limitu operatorzy są również zobowiązani do wysłania im wiadomości ostrzegawczej. Powiadomienia mogą mieć postać wiadomości tekstowej, emaila lub okna wyskakującego na ekranie komputera, w zależności od decyzji operatora i od wykorzystywanego urządzenia.

Ponadto z dniem 1 lipca maksymalne ceny hurtowe za przesyłanie danych w roamingu dopuszczane na mocy rozporządzenia w sprawie roamingu zostają obniżone z 1 euro do 80 centów z za 1 MB pobranych lub wysłanych danych. W przyszłym roku cena zostanie ponownie obniżona, do 50 centów za 1 MB.

- **Połączenia głosowe w roamingu**

Maksymalne ceny detaliczne połączeń w roamingu (bez VAT) również zostaną obniżone. Spadną prawie o 10 %, z 43 do 39 centów za minutę w przypadku połączeń wychodzących oraz o ponad 20 %, z 19 do 15 centów za minutę w przypadku połączeń przychodzących.

Ponadto otrzymywanie wiadomości głosowych w roamingu stanie się nieodpłatne, choć abonenci nadal będą płacić za ich odsłuchiwanie. Ceny krótkich wiadomości tekstowych pozostaną na poziomie 11 centów za wiadomość.

Krajowe organy regulacyjne ds. telekomunikacji w państwach członkowskich będą odpowiedzialne za dopilnowanie, by operatorzy przestrzegali nowych przepisów dotyczących przesyłania danych w roamingu i niższych cen połączeń głosowych. W razie problemów lub pytań dotyczących nowych limitów klienci mogą się zwrócić do krajowego organu regulacyjnego w państwie członkowskim, w którym siedzibę ma ich operator.

Krajowe organy regulacyjne: http://erg.eu.int/links/index_en.htm

- **Kontekst**

Na wniosek Komisji Europejskiej Rada Ministrów UE i Parlament Europejski wprowadziły po raz pierwszy ograniczenia cen za roaming w 2007 r., chcąc zagwarantować, by abonenci telefonów komórkowych płacili zbliżone stawki za roaming w całej UE. W lipcu 2009 r. przyjęto zmienione przepisy, na mocy których stawki za roaming miały być dalej stopniowo obniżane, tak aby do końca lipca 2011 r. maksymalna stawka za roaming wynosiła 35 centów za minutę w przypadku połączeń wychodzących oraz 11 centów za minutę w przypadku połączeń odbieranych podczas pobytu za granicą. Przyjęte w 2009 r. przepisy w sprawie roamingu będą mieć zastosowanie do końca czerwca 2012 r.

Do końca czerwca 2010 r. Komisja przedstawi sprawozdanie okresowe na temat skutków wprowadzenia rozporządzenia w sprawie roamingu, a do 30 czerwca 2011 r. dokona pełnego przeglądu jego stosowania. W ramach planowanego na 2011 r. pełnego przeglądu Komisja oceni, jaki jest najlepszy sposób osiągnięcia określonego w europejskiej agendzie cyfrowej celu rozporządzenia, zgodnie z którym do 2015 r. różnica między stawkami za roaming a stawkami za krajowe połączenia komórkowe powinna być bliska zeru.

Komisja, w ścisłej współpracy z Organem Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej (BEREC), będzie w dalszym ciągu monitorować rozwój sytuacji na rynku usług roamingowych i dopilnuje, by powyższe przepisy zostały należycie wdrożone.

Więcej informacji znajduje się na stronie internetowej Komisji Europejskiej poświęconej usługom roamingowym:

http://ec.europa.eu/information_society/activities/roaming/index_en.htm

- **Maksymalne ceny detaliczne bez VAT (od 1 lipca 2010 r.)**

Połączenia głosowe w roamingu

Połączenia wychodzące	39 centów
Połączenia przychodzące	15 centów

Wiadomości głosowe w roamingu

Odsłuchanie wiadomości głosowej w roamingu	Bezpłatne
--	-----------

Stawka hurtowa za przesyłanie danych

1 MB pobranych lub wysłanych danych	80 centów
-------------------------------------	-----------

7. TELEKOMUNIKACJA - Ceny roamingu spadają, ale konkurencja nadal jest słaba, wynika z raportu Komisji

Jak wynika z opublikowanego w dniu 29 czerwca br. sprawozdania okresowego Komisji w sprawie roamingu unijni operatorzy sieci komórkowych obniżyli opłaty za roaming zgodnie z pułapami cenowymi wynikającymi z przepisów UE. Przepisy te wprowadzono w 2007 r. i zmieniono w lipcu zeszłego roku. Przezroczystość cen uległa poprawie. Koszt rozmów w roamingu spadł o ponad 70 proc. od 2005 r., zaś wysłanie wiadomości tekstowej między państwami członkowskimi UE kosztuje o 60 proc. mniej. Jednakże konsumenci wciąż nie mogą korzystać z taryf znacznie niższych od tych wymaganych przepisami UE. W sprawozdaniu stwierdzono, że konkurencja na europejskim rynku roamingu jest zbyt słaba, by oferować konsumentom bogatszy wybór i korzystniejsze stawki.

Wiceprzewodnicząca Komisji **Neelie Kroes**, która odpowiada również za agendę cyfrową, powiedziała: „Koszt korzystania z telefonów lub urządzeń komórkowych w innych państwach członkowskich UE spadał stale od momentu przyjęcia pierwszych przepisów w sprawie roamingu. Jednakże od tej pory minęły już trzy lata, zaś ceny większości operatorów kształtują się na poziomie ustalonych przez prawo pułapów. Większa konkurencja na unijnym rynku roamingu pozwoliłaby na uzyskanie większego wyboru i lepszych stawek dla konsumentów.”

Zgodnie ze zmienionymi przepisami w sprawie roamingu przyjętymi w czerwcu 2009 r. obywatele Unii korzystają z niższych stawek za połączenia głosowe i SMS'y w roamingu oraz są lepiej informowani o cenach przesyłu danych w roamingu. Maksymalna cena, jaką konsumenci płacą za połączenia głosowe w roamingu, została obniżona z dniem 1 lipca 2009 r. z 46 eurocentów za minutę do 43 eurocentów (bez VAT). Od 1 lipca 2010 r. cena ta wyniesie jeszcze mniej: 39 eurocentów za minutę. Maksymalna cena za wiadomość tekstową została obniżona od 1 lipca 2009 r. o prawie 60 proc. do 11 eurocentów. Opłaty, jakie operatorzy pobierają od siebie nawzajem w odniesieniu do przesyłu danych w roamingu, spadną w lipcu 2010 r. z 1 euro do 80 eurocentów za megabajt.

Przepisy unijne spowodowały spadek cen, jednak ze sprawozdania wynika, że mimo wprowadzenia limitów prawnych unijny rynek roamingu nie jest jeszcze na tyle konkurencyjny, aby oferować konsumentom najlepszy wybór i najkorzystniejsze ceny. Ceny detaliczne niewiele różnią się od maksymalnych pułapów wprowadzonych przez prawo UE. Pod koniec roku 2009 prawny pułap ceny za połączenia głosowe w roamingu wynosił 43 eurocenty za minutę, zaś konsumenci, którzy wybrali „eurotaryfę” (zob. „kontekst” poniżej), płacili średnio 38 eurocentów za minutę połączenia w roamingu. Ci sami klienci płacili średnio 17 eurocentów za minutę za połączenia odebrane w roamingu, przy czym pułap wynosił 19 eurocentów.

Komisja jest zdania, że przepisy unijne umożliwiają operatorom zaoferowanie atrakcyjniejszych stawek roamingowych poniżej pułapów prawnych. Ostatecznie w 2015 r. nie

powinno być różnicy między stawkami krajowymi a roamingiem. Podejście takie zakłada Europejska agenda cyfrowa.

Jeśli chodzi o przesył danych w roamingu, w sprawozdaniu potwierdzono, że ceny hurtowe spadły znacząco poniżej maksymalnego pułapu UE (1 euro za megabajt wysłanych lub odebranych danych). Pod koniec 2009 r. operatorzy pobierali od siebie nawzajem opłatę wynoszącą 55 eurocentów za megabajt. Spadły również średnie ceny dla konsumentów, z 3,62 euro za megabajt na początku 2009 r. do 2,66 euro pod koniec 2009 r. Komisja oczekuje, że dzięki oszczędnościom uzyskanym w hurcie operatorzy obniżą ceny detaliczne. Będzie też monitorować sytuację.

Z analizy Komisji wynika również, że konsumenci coraz częściej korzystają z usługi roamingu. Chociaż liczba podróżujących osób zmalała o ok. 12 proc., przez ostatnie dwa lata liczba połączeń odebranych za granicą na terytorium UE oraz wysłanych SMS'ów rosła. Latem 2009 r. wysłano o 20 proc. więcej wiadomości tekstowych niż latem poprzedniego roku. Nastąpiło to po wprowadzeniu w UE pułapu 11 centów za SMS.

W 2009 r. przesłano również o 40 proc. więcej danych w roamingu. Oczekuje się, że tendencja ta utrzyma się wraz ze wzrostem popularności smartphonów i innych urządzeń przenośnych. Do końca czerwca 2011 r. Komisja dokona przeglądu przepisów dotyczących roamingu z 2009 r. Oceni, czy ich cele zostały osiągnięte i czy rynek roamingu działa tak jak powinien – czyli czy istnieje jednolity rynek cyfrowy w tym zakresie.

- **Kontekst**

Rozporządzeniem UE w sprawie roamingu z 2007 r. wprowadzono pułapy cen hurtowych i detalicznych za usługi roamingu oraz wprowadzono środki mające na celu zwiększenie przejrzystości. W 2009 r. rozporządzenie w sprawie roamingu zostało zmienione w celu dalszego obniżenia cen wiadomości tekstowych, połączeń głosowych i przesyłu danych. Wprowadzono „eurotaryfę SMS”, w ramach której obniżono cenę do 11 eurocentów za SMS (bez VAT), a także wprowadzono hurtowy pułap 1 euro za wysłany lub odebrany megabajt. Rozporządzenie w sprawie roamingu z 2009 r. obowiązuje do 30 czerwca 2012 r.

Jednym z celów Europejskiej agendy cyfrowej jest zrównanie cen krajowych i cen w roamingu do 2015 r. W ten sposób Komisja utworzy prawdziwy jednolity rynek cyfrowy usług telekomunikacyjnych.

Kilku brytyjskich operatorów sieci komórkowych próbowało zaskarżyć rozporządzenie w sprawie roamingu w Trybunale Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Jednakże 8 czerwca 2010 r. Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że rozporządzenie w sprawie roamingu jest prawnie wiążące. Orzeczenie Trybunału potwierdziło pogląd Komisji, że podstawa prawna rozporządzenia jest prawidłowa (przepisy Traktatu mające zapewnić właściwe funkcjonowanie rynku wewnętrznego UE), że rozporządzenie jest proporcjonalne do celu ochrony konsumentów przed wysokimi opłatami, oraz że jest ono uzasadnione z punktu widzenia zasady pomocniczości (cel nie mógł zostać osiągnięty bez przyjęcia wspólnego podejścia na poziomie UE).

Sprawozdanie okresowe jest dostępne pod następującym adresem:

http://ec.europa.eu/information_society/activities/roaming/docs/interim_report2010.pdf

8. TELEKOMUNIKACJA - Sprawozdanie Komisji w sprawie regulacji krajowych rynków telekomunikacyjnych wskazuje na wzrost konkurencji i brak jednolitego rynku

Opublikowane w dniu 1 czerwca br. sprawozdanie Komisji Europejskiej pokazuje, że unijne rynki telekomunikacyjne stały się bardziej konkurencyjne dzięki wytycznym Komisji opracowanym w ramach procesu konsultacji i przeglądu znanego jako „procedura określona w art. 7”, w ramach którego krajowe organy regulacyjne informują Komisję z wyprzedzeniem o planach uregulowania części krajowego rynku telekomunikacyjnego. Dzięki tej procedurze przedsiębiorstwa i obywatele korzystają z szerszej oferty usług i z niższych cen. W sprawozdaniu zauważono jednak również, że w UE nie udało się jeszcze stworzyć jednolitego rynku usług telekomunikacyjnych i to właśnie dlatego Komisja w swojej agendzie cyfrowej dla Europy nawołuje do sprawnego i konsekwentnego wdrażania istniejących przepisów regulujących rynek telekomunikacyjny oraz informuje, że zamierza zaproponować odpowiednie kroki służące obniżeniu kosztów ponoszonych w związku z brakiem jednolitego rynku usług telekomunikacyjnych. Jednym z problemów jest rozbieżność strategii regulacyjnych przyjmowanych w zakresie rozwiązań problemu konkurencji na rynkach krajowych, na przykład w kwestii regulacji dostępu do sieci światłowodowych. Opublikowane sprawozdanie ostrzega również, że brak pewności prawa może się odbić niekorzystnie na realizacji ambitnych projektów inwestycji infrastrukturalnych, takich jak sieci dostępu nowej generacji, jeden z przewodnich projektów agendy cyfrowej dla Europy.

Wiceprzewodnicząca Komisji ds. agendy cyfrowej **Neelie Kroes** powiedziała: „Wytyczne Komisji dla krajowych organów regulujących rynki telekomunikacyjne zapewniły pewien poziom spójności i przewidywalności, który budzi zaufanie inwestorów. Potrzebujemy jednakże dalszego zbliżenia w zakresie regulacji, tak aby zapewnić jednolite wdrażanie przepisów i właściwe funkcjonowanie jednolitego rynku telekomunikacyjnego w UE”.

Wiceprzewodniczący Komisji ds. konkurencji **Joaquín Almunia** powiedział: „W sprawozdaniu tym podkreślono, że dzięki nadzorowanemu przez Komisję wdrożeniu przez krajowe organy regulacyjne unijnych przepisów dotyczących telekomunikacji rynki telekomunikacyjne otworzyły się na konkurencję, umożliwiając obywatelom i przedsiębiorstwom korzystanie z bogatszego wyboru i niższych cen”.

W opublikowanym sprawozdaniu przedstawiono główne trendy i trudności pojawiające się w ciągu ostatnich dwóch lat stosowania procedury określonej w art. 7. W ogólnym wymiarze procedura ta przyczyniła się do zmniejszenia ilości przepisów regulujących unijne rynki telekomunikacyjne i do poprawienia ich jakości. Niemniej jednak krajowe organy regulujące rynki telekomunikacyjne wciąż stosują rozbieżne rozwiązania w odniesieniu do podobnych problemów związanych z konkurencją. Problemy te dotyczą:

- podejścia do produktów opartych o dostęp do światłowodów na hurtowych rynkach dostępu szerokopasmowego – np. w szeregu przypadków, mimo istnienia definicji rynku obejmujących światłowody, organy regulujące rynki telekomunikacyjne nie zaproponowały żadnych środków regulacyjnych uwzględniających sieci światłowodowe lub dotyczących wyłącznie tych sieci.
- stosowanie różnych sposobów ustalania stawek pobieranych przez operatorów z tytułu częściowego udostępnienia swojej sieci (dostęp) lub z tytułu obsługi połączeń innych operatorów (połączenia wzajemne). Ustalając stawki za zakończenie połączenia, szereg organów regulacyjnych wciąż uwzględnia koszty niezwiązane, takie jak koszty widma, co skutkuje zawyżaniem opłat.

- rozbieżne strategie regulacyjne w przypadku gdy operatorzy telekomunikacyjni traktują oddzielnie świadczenie usług na rzecz innych operatorów telekomunikacyjnych i na rzecz użytkowników końcowych (podział ze względu na funkcję).

Od maja 2011 r. zmienione przepisy unijne dotyczące telekomunikacji nałożą na Komisję dodatkowe obowiązki w zakresie stosowania i wdrażania środków przez krajowe organy regulacyjne. Komisja jest zdecydowana, by zapewnić spójne stosowanie unijnych przepisów dotyczących rynków telekomunikacyjnych w bliskiej współpracy z Organem Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej (BEREC), oraz by propagować dalszy rozwój szybkiej łączności szerokopasmowej zgodnie z agendą cyfrową dla Europy.

Komisja kończy obecnie prace nad zaleceniem dotyczącym regulacji dostępu do sieci dostępu nowej generacji, w którym w dużej mierze wykorzystane zostały wytyczne przedstawione w ramach przeglądu krajowych rynków łączności szerokopasmowej. Komisja – razem z BEREC – rozważa również przygotowanie dodatkowych instrukcji dla organów regulujących rynki telekomunikacyjne dotyczących spójnej realizacji zobowiązań i środków naprawczych związanych z rozdziałem działalności.

- **Informacje dodatkowe**

Procedura ustanowiona w art. 7 dyrektywy 2002/21/WE w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywa ramowa) odegrała kluczową rolę w identyfikacji obszarów, w których konieczne są wspólne działania Komisji i BEREC służące propagowaniu jednolitego rynku komunikacji elektronicznej.

W ramach tej procedury krajowe organy regulujące rynki telekomunikacyjne muszą przedstawiać Komisji przeprowadzone przez siebie analizy rynku zanim uchwalą ostateczne decyzje w zakresie konsolidacji wewnętrznego rynku telekomunikacyjnego. Od momentu opracowania procedury określonej w art. 7 Komisja zapoznała się z ponad 1000 projektów przepisów przedstawionych przez krajowe organy regulacyjne.

Pełne sprawozdanie z przeglądu rynku przeprowadzonego na podstawie ram regulacyjnych UE oraz decyzje Komisji i związane z nimi środki zgłoszone na mocy procedury określonej w art. 7 znaleźć można pod adresem:

http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecom/implementation_enforcement/eu_consultation_procedures/index_en.htm

9. POMOC PAŃSTWA - Komisja zgadza się na przedłużenie okresu obowiązywania środków wsparcia dla banków w Niderlandach, Słowenii, Grecji i Polsce

W oparciu o unijne przepisy w dziedzinie pomocy państwa Komisja Europejska przedłużyła do dnia 31 grudnia 2010 r. zgodę na ważność programów gwarancji dla banków w Niderlandach i Słowenii. To samo dotyczy środków wsparcia banków wprowadzonych przez Grecję i Polskę. Przedłużone programy zobowiązują banki do zapłaty wyższych prowizji za gwarancje państwa. Ma to zachęcić banki do samofinansowania, bez wsparcia ze strony państwa, oraz ograniczyć zakłócenia konkurencji. Zdecydowana większość programów wsparcia dla banków, wprowadzonych w 2008 i 2009 r. w celu zapewnienia stabilności finansowej, wygasa w tym miesiącu. W porozumieniu z ministrami finansów UE przedłużenie programów gwarancji uzależnione jest od wyższych prowizji pobieranych przez państwo, a w przypadku banków, które w dalszym ciągu są mocno uzależnione od tych

gwarancji, od oceny rentowności. Na tych warunkach Komisja już wcześniej przedłużyła zgodę na ważność programów gwarancji dla banków w Szwecji, Niemczech, Austrii, na Łotwie, w Irlandii, Hiszpanii i Danii. Programy przedłużono o sześć miesięcy, czyli do końca 2010 r.

- **Niderlandzki program gwarancji**

Komisja zgodziła się na przedłużenie ważności niderlandzkiego programu gwarancji do 31 grudnia 2010 r. Został on pierwotnie zatwierdzony dnia 30 października 2008 r., a następnie zmieniony dnia 7 lipca 2009 r. i 17 grudnia 2009 r.

Komisja uważa, że program jest zgodny z jej wskazówkami dotyczącymi pomocy państwa dla banków w czasie kryzysu, a także z najnowszymi dostosowaniami reguł dotyczących gwarancji państwowych, zatwierdzonymi przez Radę ECOFIN w konkluzjach z dnia 18 maja 2010 r. dotyczących wycofywania środków wsparcia dla sektora finansowego.

Przedłużony program gwarancji jest dobrze ukierunkowany, proporcjonalny i ograniczony w czasie i zakresie. Przewiduje się w nim także wyższe prowizje za gwarancje państwowe. Ma to zachęcić banki do pozyskiwania refinansowania z rynku bez wsparcia ze strony państwa oraz ograniczać nadmierne zakłócenia konkurencji. Komisja stwierdziła w związku z tym, że przedłużone środki są zgodne z art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

- **Słoweński system gwarancji:**

Komisja zgodziła się na przedłużenie ważności słoweńskiego programu gwarancji dla instytucji kredytowych do dnia 31 grudnia 2010 r. Został on pierwotnie zatwierdzony dnia 12 grudnia 2008 r., a następnie przedłużony dnia 22 czerwca 2009 r. i 17 grudnia 2009 r.

Program wprowadzony przez Słowenię, podobnie jak program niderlandzki, jest dobrze ukierunkowany, proporcjonalny i ograniczony w czasie i zakresie. Również w nim przewidziano wyższe prowizje płatne na rzecz państwa.

- **Grecki pakiet środków wsparcia dla instytucji kredytowych**

Komisja zgodziła się także na przedłużenie ważności greckiego pakietu środków wsparcia dla instytucji kredytowych do dnia 31 grudnia 2010 r. Środki wsparcia obejmują program rekapitalizacji, program gwarancji oraz program pożyczek obligacyjnych. Pierwotnie zostały one zatwierdzone dnia 19 listopada 2008 r. a następnie przedłużone dnia 18 września 2009 r. i 25 stycznia 2010 r.

- **Polski program wsparcia dla instytucji finansowych**

Komisja zgodziła się ponadto na przedłużenie ważności polskiego programu wsparcia dla instytucji finansowych do dnia 31 grudnia 2010 r. Przewiduje on dwa rodzaje środków wsparcia: gwarancje Skarbu Państwa na emisję przez banki nowego długu uprzywilejowanego oraz środki w zakresie wsparcia płynności finansowej w postaci obligacji skarbowych w formie pożyczki lub przeznaczonych do sprzedaży z odroczonym terminem płatności. Został on pierwotnie zatwierdzony dnia 25 września 2009 r., a następnie przedłużony dnia 9 lutego 2010 r.

Program ten, podobnie jak program grecki, jest dobrze ukierunkowany, proporcjonalny i ograniczony w czasie i zakresie. W przedłużonym programie przewidziano także wyższe prowizje.

- **Informacje dodatkowe**

Zdecydowana większość programów wsparcia dla instytucji finansowych, wprowadzonych w 2008 i 2009 r. w celu zapewnienia stabilności finansowej, wygasa pod koniec czerwca 2010. Na uzasadniony wniosek państw członkowskich ich ważność przedłużono, zwykle o sześć miesięcy.

Komisja już zgodziła się na przedłużenie, również o sześć miesięcy, programów w Szwecji (program gwarancji), Niemczech (gwarancje, rekapitalizacja i inne środki), na Węgrzech (program rekapitalizacji), w Austrii (program gwarancji i rekapitalizacji), na Łotwie (program gwarancji), w Irlandii (program gwarancji), w Hiszpanii (program gwarancji), Danii (program gwarancji w odniesieniu do nowego długu) i na Węgrzech (program na rzecz płynności). Pełny wykaz programów gwarancji i rekapitalizacji wygasających w czerwcu można znaleźć w wiosennej aktualizacji tabeli wyników w dziedzinie pomocy państwa oraz na stronie internetowej: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/studies_reports/studies_reports.html

10. POMOC PAŃSTWA - Komisja zatwierdziła pomoc w wysokości 390 mln EUR na zwiększenie pojemności magazynowania gazu w Polsce

Komisja Europejska wyraziła zgodę w dniu 23 czerwca br., na mocy unijnych zasad dotyczących pomocy państwa, na przyznanie dotacji państwowych w wysokości 390 mln EUR na budowę lub zwiększenie pojemności podziemnych magazynów gazu w Polsce. Magazynowanie gazu zwiększa bezpieczeństwo dostaw i pozwala krajom reagować na przerwy w dostawach lub sezonowe zmiany konsumpcji. Przedstawione projekty, które są otwarte dla wszystkich podmiotów na określonych warunkach, są zgodne z unijnymi zasadami dotyczącymi pomocy państwa.

„Dzięki temu projektowi Polska zwiększy bezpieczeństwo dostaw gazu z korzyścią dla swoich obywateli, bez nadmiernego zakłócania konkurencji, ponieważ magazyny gazu zostaną udostępnione wszystkim konkurentom na polskim rynku”, oświadczył komisarz ds. konkurencji **Joaquín Almunia**.

W listopadzie 2009 r. władze polskie zgłosiły Komisji zamiar przyznania pomocy państwa w wysokości 1 539 mln złotych polskich (ok. 390 mln euro) przedsiębiorstwu Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. na wykonanie czterech projektów mających na celu zwiększenie pojemności podziemnych magazynów gazu w Strachocinie na Podkarpaciu i Wierzchowicach na Śląsku, w Mogilnie w Kujawsko-Pomorskiem oraz budowę nowego podziemnego magazynu gazu w Kosakowie na wybrzeżu Bałtyku. Polskie Górnictwo, będące spółką stanowiącą własność państwa, jest największym podmiotem na rynku gazu w Polsce.

Zakończenia projektu, który zwiększy pojemność magazynowania w Polsce z 1,6 mld m³ do 2,6 mld m³, oczekuje się w 2015 r. Będzie to wartość bliższa obecnej średniej pojemności rezerw w UE, która wynosi 14% rocznego popytu.

Komisja oparła swoją ocenę wpływu na konkurencję na pozytywnych skutkach projektu dla polepszenia bezpieczeństwa dostaw w Polsce oraz UE. Kwota pomocy odpowiada potrzebom finansowym i niskiej atrakcyjności finansowej projektów.

Projekty zwiększą całkowitą dostępną pojemność magazynową w Polsce, a zatem ułatwią wszystkim podmiotom na rynku, nie tylko beneficjentowi pomocy, zapewnienie rezerw obowiązkowych.

- **Kontekst**

Bezpieczeństwo dostaw gazu jest celem dyrektywy Rady 2004/67/WE, a zwiększenie pojemności magazynowej gazu jest jednym z przewidzianych w dyrektywie instrumentów służących osiągnięciu tego celu. Obecnie 21 państw członkowskich wykorzystuje magazynowanie gazu do zachowania bezpieczeństwa dostaw.

Cztery projekty dotyczące magazynowania gazu wymieniono w polskim Programie Operacyjnym „Infrastruktura i środowisko” na lata 2007–2013 jako kwalifikujące się do finansowania ze środków UE na wniosek strony polskiej. Lokalizacje największych magazynów: Wierzchowice i Kosakowo zawarto w wytycznych dla transeuropejskich sieci energetycznych określonych przez Parlament Europejski i Radę od 2006 r.

Planowane magazyny stanowią uzupełnienie pozostałych instrumentów polityki wykorzystywanych w Polsce, takich jak zróżnicowanie źródeł i mieszanek, elastyczności produkcji i importu, umów przerywalnych lub transgranicznych planów w zakresie pojemności, które przyczyniają się do osiągnięcia wspólnego unijnego celu w zakresie bezpieczeństwa dostaw.

11. POMOC ZEWNĘTRZNA UE - Sprawozdanie 2010 na temat europejskiej pomocy zewnętrznej

Komisja Europejska przyjęła w dniu 28 czerwca br. sprawozdanie roczne 2010 na temat polityki Unii Europejskiej w zakresie rozwoju i pomocy zewnętrznej oraz jej realizacji w 2009 r. Programy i projekty kierowane przez Komisję dotarły do ok. 140 krajów rozwijających się. Ustanowiono szczególne instrumenty pomocowe na potrzeby walki z potrójnym kryzysem – gospodarczym, żywnościowym i środowiskowym – z jakim zmagają się najuboższe kraje świata. Unijne instrumenty zaowocowały konkretnymi wynikami: dzięki unijnemu instrumentowi żywnościowemu ponad 50 mln osób otrzymało pomoc żywnościową, a budżety 15 krajów w Afryce oraz regionie Karaibów i Pacyfiku zostały zasilone w sposób umożliwiający im przetrwanie kryzysu gospodarczego. EU zatwierdziła również szybką pomoc finansową w wysokości 2,4 mld EUR rocznie w latach 2010–2012, mającą na celu wsparcie krajów rozwijających się w dostosowaniu do zmian klimatu. Komisja, która przeznacza na pomoc zewnętrzną 12 mld EUR, jest drugim największym donatorem pomocy na świecie i odgrywa główną rolę w koordynowaniu dążeń na rzecz zwiększenia skuteczności pomocy.

„Komisja podjęła szybkie starania na rzecz rozwiązania problemów spowodowanych przez kryzysy lat 2008–2009 i zaspokojenia potrzeb krajów znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji. UE wykazała zdolność do innowacji i dostosowania narzędzi pomocowych w taki sposób, aby uzyskiwać dzięki nim jak najwyraźniejsze skutki. Pomoc, którą niesiemy,

naprawdę wpływa na polepszenie warunków życia ludzi”, oświadczył komisarz ds. rozwoju **Andris Piebalgs**.

Szacuje się, że w wyniku ostatnich kryzysów – żywnościowego oraz gospodarczego i finansowego – 40 do 80 mln ludzi w krajach rozwijających się popadnie w ubóstwo bezwzględne. Sprawozdanie roczne 2010 opisuje rolę odgrywaną przez Komisję Europejską w pomocy krajom najuboższym w przezwyciężaniu kryzysu oraz szczegółowo nakreśla ewolucję unijnej polityki na rzecz rozwoju i jej wdrażanie w 2009 r.

- **Nowe instrumenty służące reagowaniu na kryzys i zmiany klimatu**

Komisja Europejska zaproponowała i wdrożyła w 2009 r. zestaw określonych w czasie, ukierunkowanych i skoordynowanych środków.

- ⇒ **Instrument żywnościowy UE.** Ustanowiony pod koniec 2008 r. instrument żywnościowy UE, który dysponuje budżetem w wysokości 1 mld EUR, umożliwił szybkie i skuteczne rozwiązania w walce z brakiem bezpieczeństwa żywnościowego. Do końca 2009 r. z budżetu 1 mld EUR, dostępnego w ramach tego instrumentu, 837 mln EUR skierowano na finansowanie konkretnych projektów.
- ⇒ **Mechanizm FLEX stosowany w przypadku podatności na zagrożenia.** W ramach tego tzw. „V-FLEX” przeznaczono 236 mln EUR dla 11 krajów afrykańskich, 3 krajów z regionu Karaibów i jednego kraju z regionu Pacyfiku. Kwota ta stanowiła pomoc w wypełnieniu niedoborów w ich budżetach krajowych na rok 2009.
- ⇒ **Zmiana klimatu.** UE zintensyfikowała współpracę i dialog z rozwijającymi się krajami partnerskimi. Światowy sojusz na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatycznym (GCCA) otrzymał dotację w wysokości 35 mln EUR na cele wparcia krajów ubogich najbardziej narażonych na skutki zmian klimatu, w szczególności krajów najslabiej rozwiniętych i małych rozwijających się państw wyspiarskich. W grudniu UE zatwierdziła szybką pomoc finansową w wysokości 2,4 mld EUR rocznie w latach 2010–2012, mającą na celu wsparcie krajów rozwijających się w dostosowaniu do zmian klimatu i przejściu na strategię niskoemisyjne.

W 2009 r. Komisja Europejska rozpoczęła również średniookresowy przegląd programów na rzecz współpracy oraz przydzielanych środków finansowych, którego celem jest dostosowanie ich do zachodzących zmian.

- **Zwiększenie skuteczności i zintensyfikowanie wpływu pomocy dostarczanej przez Komisję Europejską**

Komisja nadal czyniła starania, aby jej pomoc była coraz bardziej skuteczna i odgrywała rolę katalizatora i koordynatora w celu zwiększenia synergii między państwami członkowskimi. Zmierząc do wdrożenia międzynarodowego programu działania z Akry w sprawie skuteczności pomocy, Komisja skupiała się na osiągnięciu konkretnych wymiernych wyników w trzech priorytetowych dziedzinach, które można określić następująco – zwiększenie wykorzystania systemów krajowych jako głównego kanału przekazywania pomocy dwustronnej; zmniejszanie rozdrobienia pomocy poprzez podział działań między darczyńców; oraz poprawa jakości współpracy technicznej.

Komisja podejmuje starania, aby przeprowadzać ocenę wpływu podejmowanych przez siebie działań na rzecz rozwoju. Wyniki za 2009 r. pokazują, że w porównaniu z poprzednim rokiem wydajność projektów zwiększyła się: 94% projektów uzyskało bowiem ocenę pozytywną.

- **Podstawowe liczby**

Udział pomocy zewnętrznej w budżecie UE. Pomoc zewnętrzna stanowi 9% (12 mld EUR) całkowitego budżetu UE (który wynosi 143 mld EUR).

Podział geograficzny. Środki finansowe dla krajów europejskich (kraje Europy Wschodniej i kraje na drodze do przystąpienia) wynosiły ok. 2 mld EUR, dla krajów Afryki Północnej 618 mln EUR, dla Afryki subsaharyjskiej 3,9 mld EUR, dla Bliskiego Wschodu 669 mln EUR, prawie 1,4 mld EUR dla Azji Południowej, Centralnej oraz Dalekiego Wschodu, 899 mln EUR dla Ameryki Łacińskiej, 89 mln EUR dla Oceanii oraz 2,1 mld EUR na pomoc nieprzyznaną i wielostronną.

Podział na sektory. Infrastruktura socjalna (edukacja, zdrowie, zdrowie ludności i zdrowie reprodukcyjne, rząd i społeczeństwo obywatelskie oraz inne infrastruktury socjalne) stanowi ogromną część współpracy na rzecz rozwoju, ze zobowiązaniami sięga 4 mld EUR; 1,7 mld EUR (14 %) przeznaczono dla sektorów produkcyjnych (rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo, górnictwo, sektor budowlany, handel i turystyka), a 1,2 mld EUR (11%) skierowano na infrastrukturę gospodarczą i usługi (transport, komunikacja, energia, bankowość oraz usługi finansowe i biznes).

Wsparcie budżetowe. W 2009 r. Komisja przeznaczyła fundusze pomocowe UE w wysokości 2,4 mld EUR na pomoc zewnętrzną w drodze wsparcia budżetowego, które jest mechanizmem udostępniania funduszy unijnych rządów państw-beneficjentów pod warunkiem spełnienia przez nie ustalonych kryteriów dla płatności.

- **Więcej informacji:**

Sprawozdanie roczne 2010 na temat polityki Unii Europejskiej w zakresie rozwoju i pomocy zewnętrznej oraz jej realizacji w 2009 r.

http://ec.europa.eu/europeaid/multimedia/publications/index_en.htm

Skuteczność pomocy niesionej przez Komisję Europejską:

http://ec.europa.eu/development/how/aid_effectiveness_en.cfm

12. POMOC PAŃSTWA - Komisja prowadzi konsultacje z zainteresowanymi podmiotami w sprawie stosowania zasad pomocy państwa w odniesieniu do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym

Komisja Europejska zainicjowała konsultacje publiczne na temat stosowania pakietu w sprawie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym z 2005 r. Pakiet określa w jakich sytuacjach finansowanie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym przez państwo jest zgodne z zasadami pomocy państwa UE. Pakiet został przyjęty w lipcu 2005 r. i nawiązywał do przełomowego orzeczenia w sprawie Altmark wydanego przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości.

„Usługi użyteczności publicznej odgrywają niezwykle ważną rolę w europejskim modelu społecznym. Niektórych obszarów działalności z pewnością nie należy pozostawiać wyłącznie siłom rynkowym, a państwa członkowskie mają dużą swobodę w określaniu, które usługi uznawane są za usługi użyteczności publicznej. Jednak w kontekście jednolitego rynku UE musimy zapewnić świadczenie takich usług w zgodzie z zasadami ustanowionymi w Traktacie,

aby uniknąć zakłóceń konkurencji. Ma to jeszcze większe znaczenie w okresie, takim jak obecny, gdy konsolidacja budżetowa staje się najważniejszym warunkiem wyjścia z kryzysu, stymulowania wzrostu i zwiększenia spójności społecznej” oświadczył Joaquín Almunia, wiceprzewodniczący Komisji i komisarz ds. konkurencji, dodając: „Komisja przeprowadzi obiektywną ocenę w celu możliwie dokładnego określenia korzyści, jakie przyniósł pakiet z 2005 r., lecz oczywiście także trudności, jakie państwa członkowskie i zainteresowane strony mogły napotkać stosując go”.

Komisja Europejska zainicjowała w dniu 10 czerwca br. konsultacje publiczne w celu oceny stosowania pakietu w sprawie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym z 2005 r. Celem pakietu jest wyjaśnienie, w jakich okolicznościach finansowanie przez państwo usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym może być uznawane za zgodne z przepisami w dziedzinie pomocy państwa.

Polityka konkurencji nie ma zastosowania do wszystkich usług świadczonych w interesie ogólnym, jedynie do usług o charakterze gospodarczym, tj. usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym. Prawo UE definiuje działalność gospodarczą jako każdą działalność polegającą na oferowaniu towarów i/lub usług na określonym rynku, na przykład usługi nadawcze, energetyka, transport i usługi pocztowe.

W wyroku w sprawie Altmark¹ Europejski Trybunał Sprawiedliwości uznał, że rekompensata usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu, w związku z czym podlega kontroli Komisji, chyba że łącznie spełnione zostaną cztery warunki:

- beneficjent otrzymał jasno określone zadanie świadczenia usługi publicznej;
- parametry służące do obliczenia wysokości rekompensaty zostały z góry ustalone w sposób obiektywny i przejrzysty;
- rekompensata nie może przekraczać wysokości kosztów poniesionych w związku ze świadczeniem usługi publicznej pomniejszonych o przychody ze świadczenia usługi (rekompensata może jednak zawierać uzasadniony zysk);
- beneficjent został wyłoniony w drodze przetargu publicznego lub rekompensata została wyliczona na podstawie kosztów dobrze prowadzonego przedsiębiorstwa wyposażonego w odpowiednie środki potrzebne do świadczenia usługi publicznej.

W następstwie wyroku w sprawie Altmark Komisja przyjęła² w lipcu 2005 r. pakiet w sprawie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, obejmujący:

- decyzję Komisji (na podstawie art. 106 ust. 3 Traktatu UE) określającą warunki, przy spełnieniu których rekompensata dla przedsiębiorstw za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym jest zgodna z zasadami pomocy państwa i nie podlega obowiązkowi uprzedniego zgłaszania Komisji. Decyzję stosuje się w odniesieniu do szpitali i budownictwa socjalnego niezależnie od kwoty oraz do innych sektorów, w których rekompensata nie przekracza 30 mln EUR rocznie oraz pod warunkiem, że roczny obrót beneficjenta nie przekracza 100 mln EUR. Decyzja obejmuje również transport powietrzny i morski na wyspy wchodzące w skład

¹ Sprawa C-280/00, Altmark, dotycząca sporu związanego z usługami transportu lokalnego, skierowana do ETS przez niemiecki sąd; Rec. 2003, s. I-7747.

²<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/937&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

terytorium UE oraz lotniska i porty, których liczba pasażerów nie przekracza określonego poziomu³;

- ramy określające warunki, przy spełnieniu których rekompensata nieobjęta przepisami decyzji może jednak zostać uznana za zgodną z przepisami dotyczącymi pomocy państwa po zgłoszeniu jej Komisji i przeanalizowaniu przez nią. Rekompensata przekraczająca koszty usług użytku publicznego lub wykorzystywana przez przedsiębiorstwa na innych rynkach podlegających konkurencji jest nieuzasadniona, a tym samym niezgodna z zasadami pomocy państwa określonymi w Traktacie.

Zarówno decyzja, jak i ramy, przewidują sporządzenie przez Komisję sprawozdania z oceny na podstawie wiedzy na temat funkcjonowania pakietu oraz wyników szeroko zakrojonych konsultacji, prowadzonych przez Komisję w szczególności na podstawie przedstawionych przez państwa członkowskie sprawozdań z wdrażania decyzji.

Komisja opublikowała zarówno otrzymane od państw członkowskich sprawozdania na temat stosowania zasad, jak i kwestionariusze skierowane do dostawców usług użyteczności publicznej, odbiorców takich usług, zainteresowanych podmiotów, obywateli i wszystkich innych zainteresowanych. Wyniki konsultacji publicznych posłużą jako podstawa oceny pakietu z 2005 r. oraz podstawa zaproponowania ulepszeń.

Konsultacje publiczne są dostępne na stronie:

<http://ec.europa.eu/competition/consultations/open.html>

13. OCHRONA DANYCH - Komisja wzywa Zjednoczone Królestwo do zwiększenia uprawnień krajowego organu ochrony danych zgodnie z prawem UE

Komisja Europejska wezwała w dniu 24 czerwca br. Zjednoczone Królestwo do zwiększenia uprawnień brytyjskiego organu ochrony danych, aby były one zgodne z przepisami dyrektywy o ochronie danych UE. Wniosek Komisji ma formę uzasadnionej opinii i stanowi drugi etap postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. W Zjednoczonym Królestwie krajowe przepisy dotyczące ochrony danych są ograniczone na kilka sposobów, w wyniku czego poziom ochrony danych jest niższy, niż wymagają tego przepisy UE. Zjednoczone Królestwo ma dwa miesiące na powiadomienie Komisji o środkach podjętych, aby zapewnić pełną zgodność z dyrektywą o ochronie danych.

„Organy ochrony danych mają niezwykle ważne i delikatne zadanie ochrony podstawowego prawa do ochrony prywatności. Zgodnie z przepisami UE pracy organów ochrony danych nie może zaburzać nawet cień niejednoznaczności prawnej. Będę stanowczo egzekwować te przepisy”, powiedziała wiceprzewodnicząca **Viviane Reding**, komisarz ds. sprawiedliwości, praw podstawowych i obywatelstwa. „Zachęcam Zjednoczone Królestwo do szybkiej zmiany przepisów, tak aby organ ochrony danych mógł wypełniać swoje obowiązki, mając całkowitą jasność w zakresie przepisów. Posiadanie organu nadzorującego o niewystarczających uprawnieniach przypomina trzymanie psa pasterskiego na łańcuchu.”

Sprawa ta dotyczy zarówno wprowadzenia unijnej dyrektywy o ochronie danych (95/46/WE) z 1995 r. do prawa Zjednoczonego Królestwa (ustawa o ochronie danych z 1998 r.), jak i jej

³ Połączenia lotnicze i morskie z wyspami, których średnie roczne natężenie ruchu nie przekracza 300 000 pasażerów oraz lotniska i porty, których średnie roczne natężenie ruchu nie przekracza 1 000 000 pasażerów w przypadku lotnisk i 300 000 pasażerów w przypadku portów.

stosowania przez brytyjskie sądy. Komisja współpracowała ze Zjednoczonym Królestwem nad rozwiązaniem wielu kwestii, niektóre pozostały nadal nierozwiązane, w szczególności ograniczenia uprawnień biura rzecznika ds. informacji polegające na:

- braku możliwości kontroli, czy poziom ochrony danych w państwach trzecich jest odpowiedni. Ocena taka powinna mieć miejsce przed przekazaniem danych osobowych za granicę;
- braku możliwości przeprowadzania wyrywkowych kontroli osób, które wykorzystują lub przetwarzają dane osobowe, i braku uprawnień do nakładania kar w następstwie kontroli.

Ponadto sądy brytyjskie mogą odmówić prawa do zmiany lub usunięcia danych osobowych. Prawo do rekompensaty z tytułu szkód moralnych w przypadku niewłaściwego wykorzystania danych osobowych jest również ograniczone.

Wymienione uprawnienia i prawa są chronione na mocy dyrektywy o ochronie danych i muszą obowiązywać również w Zjednoczonym Królestwie. Zgodnie z ww. uzasadnioną opinią Komisja oczekuje, że Zjednoczone Królestwo zaradzi tym i innym uchybieniom.

- **Informacje dodatkowe**

Bieżące statystyki dotyczące postępowań w sprawie naruszenia przepisów znajdują się na stronie: http://ec.europa.eu/community_law/infringements/infringements_pl.htm

14. ROLNICTWO - 7 rekomendacji Grupy ekspertów dla unijnego rynku mleczarskiego

Grupa ekspertów wysokiego szczebla ds. mleka, utworzona w październiku zeszłego roku w następstwie zeszłorocznego kryzysu na rynku mleczarskim, zakończyła prace nad sprawozdaniem ze swoich posiedzeń, w tym nad zaleceniami dla Komisji dotyczącymi siedmiu kwestii. Zalecenia te obejmują propozycję podjęcia konkretnych kroków mających upowszechnić stosowanie pisemnych umów w łańcuchu dostaw produktów mlecznych oraz do rozpatrzenia propozycji dążących do zwiększenia zbiorowego potencjału negocjacyjnego producentów mleka.

Unijny Komisarz ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich **Dacian Cioloș** powiedział: „Dziękuję Grupie ekspertów za ich pracę i przedstawione sprawozdanie. Zapoznam się teraz dogłębnie z treścią sprawozdania z zamiarem przygotowania wniosków ustawodawczych jeszcze w tym roku. Moim głównym celem jest rozpatrzenie średnio- i długoterminowych środków uwzględniających wiedzę, którą zdobyliśmy podczas zeszłorocznego kryzysu. Środki te mają służyć usprawnieniu struktury całego sektora”.

Zalecenia Grupy ekspertów wysokiego szczebla dla Komisji dotyczą:

- Stosunków umownych między producentami mleka i jego przetwórcami: zachęcanie – w drodze wytycznych lub wniosku ustawodawczego – do stosowania formalnych umów na piśmie, zawieranych z wyprzedzeniem, obejmujących dostawy surowego mleka (w tym cenę, ilość, terminy dostaw i czas obowiązywania umowy); możliwe jest także wprowadzenie przez państwo członkowskie obowiązku stosowania takich umów.
- Zbiorowego potencjału negocjacyjnego producentów: ewentualny wniosek przewidujący przepisy umożliwiające organizacjom producentów tworzonym przez producentów mleka zbiorowe negocjowanie warunków umów, w tym cen, z mleczarniami. Środek ten – niezależnie od tego, czy będzie miał charakter trwały czy tymczasowy (ale wystarczająco długi) – należy poddawać przeglądom.

- Ewentualnej roli organizacji międzybranżowych na rynku mleczarskim: sprawdzenie, czy którekolwiek z obecnych przepisów dotyczących organizacji międzynarodowych w sektorze owoców i warzyw można by zastosować również na rynku mleczarskim.
- Przejrzystości w łańcuchu dostaw produktów mlecznych: dalszy rozwój Europejskiego Narzędzia Monitorowania Cen Żywności oraz sprawdzenie, czy możliwa jest wymiana dodatkowych informacji (np. na temat ilości produktów mlecznych) między EUROSTAT-em i krajowymi urzędami statystycznymi.
- Środków rynkowych i kontraktów terminowych typu future: uwzględnienie instrumentów, które spełniałyby wymogi zielonej kategorii WTO i służyły obniżeniu niestabilności dochodów, na przykład ułatwiając dostęp do rynków terminowych, w szczególności przy pomocy celowych programów szkoleniowych.
- Norm handlowych i wskazywania miejsca pochodzenia: w trwających pracach Komisji dotyczących etykietowania należy uwzględnić możliwość wdrożenia różnych rozwiązań przewidujących wskazywanie miejsca produkcji produktów mlecznych na etykietach oraz poszukać sposobu oddzielnego znakowania nieoryginalnych produktów mlecznych.
- Innowacji i badań naukowych: poprawa dostępu do informacji o istniejących możliwościach w zakresie innowacji i badań naukowych stwarzanych przez bieżące ramy programu rozwoju obszarów wiejskich oraz badawczych programów ramowych. Zainteresowane strony powinny jasno określić priorytety w zakresie badań dla rynku mleczarskiego, tak aby umożliwić poprawę koordynacji krajowych i wspólnotowych programów badawczych.

Raport (po angielsku):

http://ec.europa.eu/agriculture/markets/milk/hlg/report_150610_en.pdf

Streszczenie zleceń (po polsku):

http://ec.europa.eu/agriculture/markets/milk/hlg/sum_hlg_pl.pdf

Strona internetowa nt. sektora mlecznego:

http://ec.europa.eu/agriculture/markets/milk/hlg/index_en.htm

• **Dodatkowe informacje**

W następstwie zeszłorocznych trudności na rynku mleka, w październiku zeszłego roku Komisja ustanowiła Grupę ekspertów wysokiego szczebla ds. mleka, której zadaniem było omówienie średnio- i długoterminowych mechanizmów dla rynku mleczarskiego mogących zająć miejsce wygasających z dniem 1 kwietnia 2015 r. kwot mlecznych. Uwzględniając wyniki oceny funkcjonowania reformy WPR, Grupę ekspertów poproszono o rozpatrzenie kwestii dotyczących regulacji prawnych, które mogłyby przyczynić się do ustabilizowania rynku i dochodów producentów oraz zwiększyć przejrzystość rynku. W okresie od października 2009 r. do czerwca 2010 r. odbyło się 10 posiedzeń. Projekt sprawozdania podsumowującego wyniki rozmów oraz zawierającego określone zalecenia został przedstawiony w maju i przyjęty jednogłośnie.

Grupa ekspertów, w skład której weszli przedstawiciele państw członkowskich pod przewodnictwem Dyrektora Generalnego ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich Jean-Luc'a Demarty'ego, zapoznała się z szeregiem opinii na temat powyższych zagadnień, w formie ustnej i pisemnej, przekazanych przez główne grupy zainteresowanych stron uczestniczące w europejskim łańcuchu dostaw produktów mlecznych. Ponadto Grupa skorzystała również z cennych opinii na temat niektórych kwestii szczegółowych wyrażonych przez zaproszonych ekspertów akademickich, przedstawicieli państw trzecich, DG ds. Konkurencji, krajowe organy

ds. konkurencji oraz DG AGRI. Ponadto w dniu 26 marca 2010 r. odbyła się konferencja głównych zainteresowanych stron rynku mleczarskiego, dzięki czemu szansę na wyrażenie swojego stanowiska miała jeszcze większa liczba uczestników łańcucha dostaw.

Kopia sprawozdania zostanie przesłana do Rady (w celu jej omówienia w lipcu) oraz do Komisji Rolnictwa Parlamentu Europejskiego.

15. ROLNICTWO - Od 1 lipca zmiana oznakowań w UE, w tym nowe unijne logo ekologiczne

Dnia 1 lipca 2010 r. wejdą w życie nowe unijne przepisy w sprawie oznakowania żywności ekologicznej. Jednym z nich jest wymóg dotyczący nowego unijnego logo ekologicznego. Od tej pory tak zwany „Euro-liść” musi zawsze widnieć na pakowanej żywności organicznej, którą wytworzono w jednym z państw UE i która spełnia wymagane normy. Obok unijnego logo w dalszym ciągu będzie można umieszczać inne oznaczenia prywatne, regionalne lub krajowe. W przypadku ekologicznych produktów niepakowanych i importowanych logo nadal nie będzie obowiązkowe. Oprócz wspomnianego logo nowe przepisy w sprawie oznakowań dotyczą również obowiązkowego wskazania miejsc, w których były uprawiane surowce wykorzystane w produktach, a także numeru organu, który odpowiadał za odpowiednie kontrole. Przewidziano dwuletni okres przejściowy na to, aby przedsiębiorcy dostosowali się do nowych zasad oznakowania. Inna zmiana polega na wprowadzeniu po raz pierwszy przepisów unijnych w sprawie akwakultury ekologicznej.

„Mamy nadzieję, że nowe logo zostanie powszechnie znanym symbolem żywności ekologicznej w całej UE. Chcemy, aby konsumenci wiedzieli, że produkty z tym logo wytwarza się zgodnie z rygorystycznymi unijnymi przepisami w sprawie upraw ekologicznych” – powiedział **Dacian Cioloș**, komisarz UE ds. rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich. „Mam też nadzieję, że te zmiany pobudzą rozwój rolnictwa ekologicznego, a także zwiększą ochronę konsumentów”.

Znak „Euro-liścia” to unijne gwiazdki ułożone w kształt liścia na zielonym tle. Niesie on ze sobą dwa jasne przesłania: przyroda i Europa. Komisja zarejestrowała ten znak jako wspólny znak towarowy. Logo zaprojektował student z Niemiec, Dušan Milenković. Zwyciężyło ono w ankiecie internetowej, którą przeprowadzono po konkursie skierowanym do studentów sztuk plastycznych w UE. Dnia 19 lipca w Brukseli odbędzie się uroczysta ceremonia wręczenia nagród dla zwycięzcy i pozostałych finalistów konkursu. Zbiegnie się ona z konferencją na temat przyszłości wspólnej polityki rolnej, zaplanowaną na 19-20 lipca.

- **Nowe warunki dla akwakultury ekologicznej**

Nowe przepisy dotyczą również produkcji ryb, skorupiaków i wodorostów w ramach akwakultury ekologicznej. Ustanowiono w nich ogólnounijne warunki dla produkcji wodnej, oddzielono jednostki ekologiczne i nieekologiczne oraz określono warunki dobrostanu zwierząt, w tym maksymalne gęstości obsady, które są wymiernym wskaźnikiem dobrostanu. Przepisy stanowią również, że należy chronić różnorodność biologiczną, i nie zezwalają na tarło wywołane sztucznymi hormonami. Należy stosować pasze ekologiczne i uzupełniać je paszami rybnymi, uzyskanymi z połowów, które są prowadzone w sposób zrównoważony. Wprowadzono przepisy szczególne dotyczące wodorostów i produkcji małży.

Komentując nowe przepisy, **Maria Damanaki** – komisarz ds. rybołówstwa i gospodarki morskiej – powiedziała: „Ogólnoeuropejskie przepisy w sprawie akwakultury ekologicznej stały się rzeczywistością. Zapewnią konsumentom szerszy wybór i wzmocnią racjonalną i przyjazną dla środowiska produkcję, ponieważ stanowią opłacalną alternatywę dla bardziej tradycyjnych metod intensywnych. Unia jest największym na świecie rynkiem zbytu żywności pochodzenia morskiego. Z tego względu Europa powinna odgrywać wiodącą rolę we wprowadzaniu szczegółowych przepisów w tej dziedzinie. Najważniejsze zadania mojej kadencji to zapewnienie zrównoważonego rozwoju i spójności społecznej w sektorze rybołówstwa i akwakultury. Nowe przepisy w sprawie akwakultury ekologicznej stanowią kamień milowy, gdyż realizują te zadania w odniesieniu do akwakultury”.

W 2008 r. w Europie działało ok. 123 certyfikowanych ekologicznych hodowli akwakulturowych, z ogólnej liczby 225 takich hodowli na świecie. Wytworzyły one 50 000 ton żywności ekologicznej pochodzenia wodnego, co odpowiada prawie połowie światowej produkcji w 2008 r. Pięć państw członkowskich, w których produkcja była najwyższa, to Wielka Brytania, Irlandia, Węgry, Grecja i Francja. Najbardziej powszechnym gatunkiem w tego rodzaju produkcji jest łosoś.

Szczegółowe informacje o nowych przepisach znajdują się na stronie internetowej dotyczącej rolnictwa ekologicznego w UE, z której można również pobrać unijne logo ekologiczne:

www.organic-farming.europa.eu

16. TURYSTYKA - Utrzymać pozycję Europy jako najpopularniejszego kierunku turystycznego na świecie

Celem zaprezentowanego w dniu 30 czerwca br. przez Komisję Europejską komunikatu⁴ jest utrzymanie przez Europę pozycji najpopularniejszego kierunku turystycznego na świecie. W 2008 r. Europę odwiedziło 370 mln turystów z całego świata, co stanowi ponad 40% wszystkich odbytych podróży. Szybko zmieniająca się światowa gospodarka wpływa jednak na sektor turystyczny, znacząco oddziałując na decyzje turystów i na rynki ich krajów pochodzenia. Podkreślając znaczenie wyzwań takich jak sezonowość i starzenie się społeczeństwa, dokument Komisji tworzy zręby polityki, której celem jest wspieranie tego ważnego sektora europejskiej gospodarki. Zawiera on propozycje inicjatyw promujących konkurencyjność sektora turystyki, jego zrównoważony i oparty na jakości rozwój oraz wizerunek Europy jako wyjątkowego kierunku turystycznego.

⁴ COM(2010) 352

Antonio Tajani, wiceprzewodniczący Komisji odpowiedzialny za przemysł i przedsiębiorczość, w tym za rynek wewnętrzny towarów, powiedział: „Traktat lizboński po raz pierwszy stworzył wspólnotowe ramy dla rozwoju turystyki w Europie. Umożliwia nam to opracowanie polityki, która wykorzystuje różnorodność oferty oferowanej przez sektor turystyczny, zarówno europejskim, jak i pozaeuropejskim turystom. Musimy zatem utrzymać europejski przemysł turystyczny na pozycji lidera innowacyjnych rozwiązań. W odpowiedzi zapewni on więcej miejsc pracy oraz bardziej zrównoważoną i zróżnicowaną ofertę turystyczną. Choć będzie to wymagać wielu wysiłków, naszym celem jest utrzymanie pozycji Europy jako najpopularniejszego kierunku turystycznego na świecie. Zaprezentowany dziś komunikat przedstawia 21 działań, które wprowadzą europejski przemysł turystyczny w XXI wiek.”

Turystyka jest ważną gałęzią gospodarki. Tworzy ją 1,8 mln firm, z których znaczną część stanowią małe i średnie przedsiębiorstwa. Zapewnia ona 5,2% miejsc pracy i przyczynia się do wypracowania ponad 5% europejskiego PKB.

Najbliższe lata przyniosą liczne wyzwania i możliwości, których wykorzystanie wymaga wspólnego podejścia na poziomie europejskim, przy jednoczesnym poszanowaniu różnorodności sytuacji państw członkowskich. Europejskie kierunki turystyczne stoją przed coraz większą konkurencją ze strony innych światowych ośrodków. Z drugiej strony, Europa może także przyciągać turystów z rynków wschodzących, którzy pragną właśnie tu spędzić wakacje. Obecny trend demograficzny oznacza, że za kilka lat średnia wieku turystów będzie wyższa, nasza oferta i infrastruktura turystyczna muszą zatem być na to odpowiednio przygotowane. Oferta turystyczna musi być także bardziej zrównoważona i respektować podjęte zobowiązania związane, na przykład, ze zmianą klimatu, a także zasobami wodnymi i energetycznymi. Należy także wykorzystywać nowe możliwości, jakie przynoszą stale rozwijające się technologie informacyjno-komunikacyjne.

Komisja zaproponowała 21 działań na rzecz utrzymania pozycji Europy jako najpopularniejszego kierunku turystycznego na świecie, w tym:

1. Stymulowanie konkurencyjności sektora turystycznego w Europie

- Rozwijanie innowacji w sektorze turystycznym, tak aby jego przedsiębiorstwa mogły dostosować się do nowych trendów w zachowaniach konsumentów i wyjść poza schematy funkcjonujące w tym sektorze. W tym kontekście Komisja wspiera ideę stworzenia wspólnej platformy łączącej głównych aktorów sektora turystyki (agencji podróży, hoteli itp.) „TIK i Turystyka”.
- Przedłużenie sezonu turystycznego. Usprawnienie programu wymiany turystycznej umożliwiającej młodym ludziom, osobom starszym, rodzinom o niskich dochodach oraz osobom o ograniczonej mobilności podróżowanie poza sezonem turystycznym. Ponadto mechanizm wymiany informacji na poziomie europejskim może usprawnić koordynowanie terminów wakacji szkolnych pomiędzy państwami członkowskimi.
- Dla lepszej koordynacji badań naukowych prowadzonych w dziedzinie turystyki konieczne jest rozbudowanie bazy wiedzy społeczno-gospodarczej na temat tego sektora. W perspektywie średnioterminowej wirtualne Europejskie Obserwatorium Turystyki może ułatwić współpracę na rzecz koordynacji i analizy badań naukowych w dziedzinie turystyki. Może ono również pełnić rolę unijnego zbioru informacji na temat przemysłu turystycznego.

2. Pobudzanie rozwoju zrównoważonej i odpowiedzialnej turystyki wysokiej jakości

- Ułatwienie wymiany najlepszych praktyk pomiędzy sieciami regionalnych i zrównoważonych kierunków turystycznych w celu opracowania wskaźników zrównoważonego zarządzania.

- Opracowanie znaku „Turystyka wysokiej jakości” w celu nagradzania osiągnięć w podnoszeniu jakości usług europejskich przedsiębiorstw i obiektów turystycznych.
- W oparciu o wskaźniki zrównoważonego zarządzania opracowanie znaku promującego kierunki turystyczne spełniające kryteria środowiskowe, społeczne i gospodarcze.
- Zaproponowanie Karty zawierającej kryteria charakteryzujące zrównoważoną i odpowiedzialną turystykę, na podstawie której przyznawana będzie europejska nagroda dla przedsiębiorstw i kierunków turystycznych.

3. Umocnienie wizerunku i widoczności Europy jako zbioru zrównoważonych kierunków turystycznych wysokiej jakości

- Opracowanie i promowanie w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi „Europejskiej marki”, która pomoże Europie wyróżnić się spośród innych światowych kierunków turystycznych.
- Zacieśnienie współpracy z organizacjami krajowymi oraz europejskim przemysłem turystycznym na rzecz promowania europejskich usług turystycznych dzięki portalowi *visiteurope.com*.

4. Większe włączenie turystyki w pozostałe obszary polityki UE i wykorzystanie na jej rzecz istniejących instrumentów finansowych

Turystyka jest nierozłącznie powiązana z innymi obszarami polityki. Dlatego też Komisja zwiększy integrację i koordynację tych obszarów polityki, które mają wpływ na turystykę, takich jak prawa pasażerów, ochrona konsumentów i rynek wewnętrzny.

- **Więcej informacji**

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/tourism/index_pl.htm

17. EDUKACJA - Rekordowa liczba studentów otrzymała unijne stypendia Erasmus na studia lub staż za granicą

W roku akademickim 2008/2009 na studia i staże za granicą dotowane przez UE w ramach programu Erasmus wyjechało więcej studentów niż kiedykolwiek wcześniej. Według opublikowanych najnowszych danych stypendia na studia lub staż otrzymało prawie 200 000 studentów wyższych uczelni. W stosunku do poprzedniego roku akademickiego oznacza to ogólny wzrost o 8,7%. Od rozpoczęcia programu w 1987 r. stypendium Erasmusa otrzymało w sumie ponad dwa miliony młodych Europejczyków. Najbardziej – o ponad 50 % w stosunku do ubiegłego roku – wzrosła liczba studentów odbywających staże w przedsiębiorstwach. Oprócz tego w zeszłym roku ponad 36 000 pracowników wyższych uczelni wyjechało za granicę, aby uczyć lub szkolić się w jednym z 31 krajów Europy uczestniczących w programie.

Androulla Vassiliou, komisarz ds. edukacji, kultury, wielojęzyczności i młodzieży, powiedziała: „Coraz więcej młodych Europejczyków korzysta z możliwości nauki za granicą w trakcie studiów. „Pokolenie Erasmusa” potwierdza, że to doświadczenie pomaga w rozwoju naukowym i osobistym, a także ułatwia znalezienie pracy po studiach. W ramach nowej inicjatywy „Młodzież w drodze” (Youth on the Move) chcemy rozszerzyć ten udany europejski projekt, aby każdy młody człowiek miał szansę wziąć w nim udział.”

W roku akademickim 2008/2009 do 31 krajów uczestniczących w programie Erasmus (państwa członkowskie UE, Islandia, Liechtenstein, Norwegia i Turcja) wyjechało ogółem **198 600 studentów**.

Ta rekordowa liczba odzwierciedla zwiększenie budżetu 2008/2009 na studia, staże i inne działania wspierające mobilność o 12%. Dzięki temu zwiększyła się także wysokość średniego miesięcznego stypendium, jakie otrzymywali studenci ze środków UE: w roku 2008/2009 wynosiło ono 272 euro (wcześniej 255 euro). Tylko dwa kraje – Islandia i Liechtenstein – wysłały w ramach programu mniej studentów niż w poprzednich latach.

Jeśli nie pojawią się dodatkowe źródła finansowania, w kolejnych latach utrzymanie podobnego tempa wzrostu programu będzie trudne ze względu na mniejszy przyrost środków budżetowych.

- **Studia w ramach programu Erasmus**

Stypendia na wyjazd za granicę z programu Erasmus otrzymało 168 200 studentów, czyli o 3,4% więcej niż w zeszłym roku. W kraju docelowym spędzili oni średnio sześć miesięcy. W dwóch krajach (Niemcy i Polska) liczba studentów, którzy skorzystali z możliwości wyjazdu, nie zwiększyła się, a osiem państw odnotowało spadek (Austria, Cypr, Dania, Estonia, Islandia, Irlandia, Liechtenstein i Wielka Brytania). Prawdopodobnie miały na to wpływ takie czynniki, jak większa liczba wyjazdów na staże, konkurencja krajów przyjmujących spoza Europy, rozpoczęcie się kryzysu gospodarczego i niskie stypendia.

- **Staże w firmach w ramach programu Erasmus**

Od 2007 r. program daje studentom możliwość wyjazdu na staż do firm i innych organizacji za granicą. W porównaniu do poprzedniego roku w tej części programu odnotowano ponad 50-procentowy wzrost: w roku 2008/2009 na staż wyjechało 30 400 studentów. Według badania Eurobarometru z 2009 r. główną przyczyną rosnącej popularności studenckich staży w firmach w ramach Erasmus jest chęć zwiększenia szans na rynku pracy dzięki odbyciu praktyki.

- **Najwyższa liczba studentów Erasmus**

W ramach programu najwięcej studentów za granicę wysłały: Francja (28 300 osób), Niemcy (27 900) i Hiszpania (27 400). Pod względem odsetka ogólnej liczby studentów najlepiej wypadł Luksemburg (15,5 %), Liechtenstein (3 %), Austria (1,9 %) i Republika Czeska (1,7 %).

Najpopularniejsze były wyjazdy do Hiszpanii (33 200 studentów), Francji (24 600) i Niemiec (22 000).

- **Mobilność pracowników**

W roku akademickim 2008/2009 środki z Erasmus przeznaczono na ponad 36 000 wymian pracowników wyższych uczelni (wzrost o 13,6 %). Przyznano 28 600 grantów dla nauczycieli na nauczanie za granicą, a w 7 700 przypadkach pracownicy uczelni odbyli szkolenia w firmach lub instytucjach partnerskich.

- **Kontekst**

Obecnie stypendium Erasmus na pewnym etapie studiów otrzymuje około 4% europejskich studentów. Erasmus jest adresowany nie tylko do studentów i pracowników wyższych uczelni: uczelnie otrzymują też z programu środki na współpracę w ramach sieci, projektów wielostronnych i innych działań. Coraz więcej uwagi poświęca się także współpracy z biznesem i społeczeństwem.

Po przystąpieniu do programu Chorwacji i Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii w 2009 r. liczba krajów uczestniczących wzrosła do 33.

Niezależne badania pokazują, że Erasmus ma duży wpływ na wielu poziomach: uczestnicy programu zdobywają nowe umiejętności, zwiększając swoje szanse na rynku pracy lub (w przypadku pracowników uczelni) możliwości rozwoju zawodowego. Uczelnie przystosowują się do potrzeb zagranicznych gości, wprowadzają nowe metody nauczania i usługi edukacyjne, rozwijają swoje zdolności w zakresie zarządzania, działalność badawczą i współpracę z biznesem.

Zdaniem Komisji, Erasmus może przyczynić się do realizacji unijnej strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego, trwałego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego, ponieważ umożliwia młodym ludziom zdobycie elastycznych umiejętności niezbędnych w społeczeństwie opartym na wiedzy i konkurencji.

- **Więcej informacji:**

Nota zawierająca szczegółowe dane statystyczne wraz z najnowszymi danymi liczbowymi z podziałem na poszczególne kraje: „Program Erasmus w 2008/09: liczby i wyjaśnienia”, 21 czerwiec 2010:

http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/10/267&format=HTML&age_d=0&language=EN&guiLanguage=en

18. NAUKA - Mózgowcy, a nie sportowcy: Europejczycy żywo zainteresowani rozwojem unijnych badań naukowych

Według ogłoszonych w dniu 21 czerwca br. najnowszych badań Eurobarometru, nieomal czterech na pięciu Europejczyków deklaruje zainteresowanie odkryciami naukowymi i wynalazkami technicznymi, podczas gdy tylko 65 proc. spośród nich interesuje sport. Ponad 70 proc. obywateli Unii spodziewa się dalszego wzrostu znaczenia badań naukowych finansowanych z funduszy europejskich w przyszłości. Podczas gdy prawie 57 proc. Europejczyków oczekuje od naukowców większej dbałości o podzielenie się owocami swojej pracy ze społeczeństwem, nie mniej niż 66 proc. stwierdza, że rządy powinny działać bardziej zdecydowanie na rzecz zainteresowania młodzieży zagadnieniami naukowymi. Europejczycy jednomyślnie doceniają dobrodziejstwa nauki i przyznają jej istotną rolę, ale nierzadko dostrzegają przy tym zagrożenia związane z rozprzestrzenianiem się nowych technologii, a także z władzą, jaką wiedza skupia w rękach garstki naukowców.

Irlandzka komisarz do spraw badań, innowacji i nauki, **Máire Geoghegan-Quinn**, patrzy w przyszłość: „Powodzenie naszej strategii »Europa 2020« zależy od najnowocześniejszych zdobyczy nauki, dzięki którym nasz kontynent wciąż będzie się liczył w tej konkurencji. Znaczy to, że każdy Europejczyk powinien popierać naukę, domagając się od polityków i od przemysłowców większych nakładów i inwestycji w tej dziedzinie. Wyniki Eurobarometru wykazują wysoki poziom powszechnej świadomości doniosłej roli nauki. Przypominają przy tym politykom – takim, jak ja – i naukowcom, że musimy postarać się lepiej objaśniać ludziom, czym się właściwie zajmujemy i czemu ma to służyć.”

W sumie 61 proc. badanych z 27 krajów Unii wykazało się dużą bądź umiarkowaną orientacją w dziedzinie postępu technicznego i odkryć naukowych. Ogółem 74 proc. badanych potwierdza stale rosnące znaczenie finansowanych z funduszy unijnych badań naukowych opartych na współpracy międzynarodowej. Ponad sześciu na dziesięciu zapytanych Europejczyków sądzi, że współpraca wielonarodowa służy bardziej twórczej i skutecznej działalności badawczej.

Szerokim poparciem (72 proc. Europejczyków) cieszy się współpraca naukowa państw członkowskich.

Generalnie wyniki wskazują na dość optymistyczne nastawienie Europejczyków do kwestii nauki i techniki: trzy czwarte respondentów zgadza się (zdecydowanie lub do pewnego stopnia) dostrzec szanse dla przyszłych pokoleń, jakie niesie rozwój nauki i techniki – niemniej na tle odpowiedzi z 2005 r. można zaobserwować nieznaczne osunięcie tego wyniku na korzyść sceptyków.

Europejczycy dostrzegają pozytywny wpływ zainteresowań naukowych na młodzież i oczekują od swoich rządów nasilenia działań służących pobudzeniu zainteresowania tą tematyką wśród szerokich kręgów społecznych. W szczególności konieczne jest zdecydowane pobudzenie zainteresowania działalnością naukową wśród kobiet – co z pewnością przysłużyłoby się nauce: 63 proc. potwierdza, że liczniejsze zatrudnienie kobiet w nauce wpłynęłoby pozytywnie na sposób prowadzenia działalności badawczej.

Specjalna ankieta Eurobarometru na ten temat objęła 32 kraje europejskie⁵; badanie w formie rozmów twarzą w twarz miało ustalić, jak zmieniło się nastawienie Europejczyków do nauki i techniki od czasu ostatniego badania z 2005 roku. W okresie między 29 stycznia a 25 lutego 2010 r. ankietowano ogółem 31 243 osoby.

Wyniki są dostępne na stronie internetowej poświęconej badaniom opinii publicznej w portalu Europa: http://ec.europa.eu/public_opinion/index_en.htm

19. EDUKACJA - Scientix: nowa społeczność internetowa na rzecz nauczania przedmiotów ścisłych w Europie

Komisja Europejska uruchomiła w dniu 4 czerwca br. Scientix, nowy portal internetowy przeznaczony dla nauczycieli, badaczy, decydentów politycznych, podmiotów lokalnych, rodziców oraz wszystkich osób zainteresowanych kwestiami nauczania przedmiotów ścisłych. Scientix zapewni dostęp do materiałów dydaktycznych, wyników badań i dokumentów dotyczących europejskich projektów z zakresu nauczania przedmiotów ścisłych, finansowanych przez Unię Europejską oraz w ramach różnych inicjatyw krajowych. Nowa platforma ułatwi regularne rozpowszechnianie i wymianę informacji, know-how oraz najlepszych praktyk w dziedzinie nauczania przedmiotów ścisłych z całej Unii Europejskiej.

Máire Geoghegan-Quinn, komisarz ds. badań, innowacji i nauki, powiedziała: „Scientix umożliwi wszystkim nauczycielom przedmiotów ścisłych i uczniom korzystanie z doskonałych materiałów dydaktycznych opracowanych w ramach europejskich i krajowych projektów badawczych. Tym samym Scientix przyczyni się zarówno do zainteresowania młodych ludzi naukami ścisłymi, jak i do optymalizacji wykorzystania wszelkich środków przeznaczanych przez Europę na nauczanie przedmiotów ścisłych. Będzie również miejscem wymiany informacji i poglądów dla wszystkich zainteresowanych kwestiami nauczania przedmiotów ścisłych”.

Filozofię platformy można podsumować za pomocą następujących słów kluczowych: **poszukiwanie, odnajdowanie i zaangażowanie**. Dostarczane informacje i świadczone usługi

⁵ Badanie objęło 27 państw członkowskich UE oraz Islandię, Chorwację, Norwegię, Szwajcarię i Turcję.

obejmują kilka aspektów nauczania przedmiotów ścisłych i będą przyciągać wszystkie rodzaje podmiotów zaangażowanych w nauczanie tych przedmiotów: nauczycieli, badaczy, decydentów politycznych, podmioty lokalne, rodziców i młodzież. Na przykład z myślą o nauczycielach Scientix zgromadził materiały dydaktyczne pochodzące z setek europejskich projektów i będzie udostępniać je na żądanie we wszystkich językach europejskich.

Ten nowy portal dostępny jest w sześciu językach: angielskim, francuskim, niemieckim, hiszpańskim, włoskim i polskim oraz zapewnia dostęp do najważniejszych wyników europejskich projektów z zakresu nauczania przedmiotów ścisłych finansowanych przez Unię Europejską w ramach szóstego i siódmego programu ramowego na rzecz badań i rozwoju technologicznego (Dyrekcji Generalnej ds. Badań Naukowych), programu „Uczenie się przez całe życie” (Dyrekcji Generalnej ds. Edukacji i Kultury) oraz różnych innych inicjatyw krajowych.

Scientix to jednak nie tylko strona internetowa. W ciągu kolejnych trzech lat zorganizowanych zostanie szereg imprez i warsztatów. Głównym wydarzeniem będzie konferencja Scientix w dniach 6-8 maja 2011 r., która ma sprzyjać tworzeniu sieci kontaktów wśród społeczności naukowych i edukacyjnych oraz dostarczyć informacji zwrotnej na temat usług oferowanych on-line. Rozsyłany będzie również comiesięczny biuletyn zawierający informacje dotyczące aktualizacji na portalu.

Więcej informacji na temat SCIENTIX - Społeczności na rzecz nauczania przedmiotów ścisłych w Europie można znaleźć pod adresem: <http://scientix.eu>

20. TRANSPORT - Komisja zwraca się do Włoch, Polski i Niemiec o wyjaśnienia dotyczące stosowania norm technicznych i przepisów bezpieczeństwa w żegludze śródlądowej w UE

W dniu 3 czerwca br. Komisja Europejska przesłała uzasadnione opinie do Włoch, Polski i Niemiec, które nie dokonały notyfikacji środków wdrażających prawo unijne mające na celu zapewnienie technicznej harmonizacji i bezpieczeństwa w żegludze śródlądowej w UE. Dyrektywy 2008/126/WE i 2009/46/WE ustanawiają normy techniczne w odniesieniu do statków żeglugi śródlądowej wymagane w celu uzyskania świadectwa wspólnotowego ważnego na wszystkich szlakach żeglugowych w Unii Europejskiej, w tym na Renie. Włochy, Polska i Niemcy mają dwa miesiące na udzielenie odpowiedzi Komisji.

• Przepisy UE

Dyrektywy 2008/126/WE⁶ i 2009/46/WE⁷ ustanawiają normy techniczne w odniesieniu do statków żeglugi śródlądowej. Zgodność z tymi normami jest wymagana w celu uzyskania świadectwa wspólnotowego zezwalającego na eksploatację statków państw członkowskich UE na wszystkich szlakach żeglugowych w Unii Europejskiej, w tym na Renie. Są one niezbędne,

⁶ Dyrektywa Komisji 2008/126/WE z dnia 19 grudnia 2008 r. zmieniająca dyrektywę 2006/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającą wymagania techniczne dla statków żeglugi śródlądowej (Dz.U. 32 z 31.1.2009, s. 1)

⁷ Dyrektywa Komisji 2009/46/WE z dnia 24 kwietnia 2009 r. zmieniająca dyrektywę 2006/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającą wymagania techniczne dla statków żeglugi śródlądowej (Dz.U. L 109 z 30.4.2009, s. 14)

by zagwarantować taki sam poziom bezpieczeństwa w całej Unii oraz by zapewnić prawidłowe funkcjonowanie rynku wewnętrznego transportu śródlądowego.

Państwa członkowskie miały obowiązek wdrożyć dyrektywy do dnia 30 czerwca 2009 r., a po upływie tego terminu spoczywał na nich obowiązek poinformowania Komisji o ustanowionych na poziomie krajowym przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych mających na celu dostosowanie prawa krajowego do przepisów unijnych.

- **Powody wystosowania formalnego wniosku („uzasadnionej opinii”)**

Włochy nie zgłosiły jeszcze Komisji Europejskiej krajowych środków transponujących dyrektywy. Polska i Niemcy zgłosiły tylko częściowe środki transpozycji.

- **Praktyczne skutki braku transpozycji**

Brak transpozycji unijnych dyrektyw oznacza potencjalne ryzyko, że ważne przepisy nie będą w pełni zgodne z unijnymi normami bezpieczeństwa. Ponadto zagrożone może być również prawidłowe funkcjonowanie rynku wewnętrznego transportu śródlądowego.

Projekt Scientix jest realizowany przez europejską sieć szkolną (European Schoolnet, EUN) w imieniu Komisji Europejskiej (DG ds. Badań Naukowych – 7.PR „Nauka w społeczeństwie”).

Europejska sieć szkolna (EUN) jest siecią obejmującą 31 ministerstw edukacji z Europy i spoza Europy. EUN została utworzona ponad 10 lat temu w celu promowania innowacji w zakresie nauczania i uczenia się kluczowym zainteresowanym stronom: ministerstwom edukacji, nauczycielom i badaczom.

21. TRANSPORT - Siim Kallas z zadowoleniem przyjmuje zakończenie drugiego etapu negocjacji i podpisanie umowy o otwartym niebie między UE a USA

Wiceprzewodniczący Komisji, **Siim Kallas**, z zadowoleniem przyjął w dniu 24 czerwca br. przyjęcie drugiej umowy lotniczej o otwartym niebie ze Stanami Zjednoczonymi. W Luksemburgu, wiceprzewodniczący Komisji, Siim Kallas, hiszpański minister transportu, José Blanco oraz amerykańska ambasador w Luksemburgu, Cynthia Stroum, wraz z ministrami transportu państw członkowskich, podpisali umowę. Zakłada się, że pełne wdrożenie umów podpisanych po zakończeniu pierwszego i drugiego etapu negocjacji przyniesie gospodarce 12 mld euro, a także stworzy do 80 tys. nowych miejsc pracy.

Wiceprzewodniczący Siim Kallas stwierdził: „Jest to istotny krok naprzód w naszych, obopólnie korzystnych, stosunkach lotniczych ze Stanami Zjednoczonymi. Jest to także wyjątkowo dobra wiadomość dla pasażerów, nadawców ładunków, dla operatorów portów i linii lotniczych, ponieważ to właśnie oni odniosą korzyści z nowych możliwości handlowych i lepszych uregulowań prawnych, gwarantowanych przez umowę. Umowa ta pozwoli europejskiemu lotnictwu podźwignąć się po ostatnich trudnych miesiącach.”

Druga umowa opiera się na korzyściach wynikających z przełomowej umowy o otwartym niebie podpisanej przez UE i USA w 2007 r. Stwarza one nowe możliwości handlowe oraz usprawnia zasady współpracy w kwestiach takich, jak środowisko naturalne, ochrona socjalna,

konkurencja i ochrona lotnictwa. Ponadto sprzyja nowym inwestycjom oraz nowym możliwościom w zakresie dostępu do rynku w przyszłości.

Drugi etap negocjacji rozpoczął się w maju 2008 r. i miał na celu zacieśnienie współpracy prawnej i stworzenie nowych możliwości rynkowych. Negocjatorzy wypełnili mandat, jakiego udzielono im na szczycie UE-USA w listopadzie 2009 r.

Umowa przewiduje konkretne korzyści handlowe, w tym szerszy dostęp unijnych linii lotniczych do programu „Fly America”. Stany Zjednoczone i Europa zobowiązały się do usunięcia pozostałych ograniczeń utrudniających dostęp i corocznie będą analizować postępy w tym zakresie. W przyszłości nastąpi wymiana dodatkowych praw handlowych, pod warunkiem następujących zmian legislacyjnych :

- wzajemna liberalizacja kwestii własności i kontroli w odniesieniu do linii lotniczych. Obecnie udziały zagraniczne w amerykańskich liniach lotniczych ograniczają się do 25% praw głosu. Po zmianie prawa w USA, na zasadzie wzajemności, UE zezwoli na większościowy udział obywateli amerykańskich w unijnych liniach lotniczych;
- ograniczenia wynikające z walki z hałasem w pobliżu portów lotniczych. Pod warunkiem wprowadzenia zmian legislacyjnych w UE dotyczących procesu wprowadzania ograniczeń związanych z hałasem w pobliżu portów lotniczych, unijne linie lotnicze uzyskają dodatkowe prawa do wykonywania przewozów na trasach pomiędzy USA a licznymi krajami pozaeuropejskimi. Ponadto zostanie usunięty szereg przeszkód dla unijnych inwestycji w linie lotnicze pochodzące z państw trzecich. Podobne prawa uzyskają amerykańskie linie lotnicze, gdy Stany Zjednoczone dopuszczą unijne udziały większościowe w amerykańskich liniach lotniczych.

Negocjatorzy osiągnęli również znaczne postępy w zakresie współpracy prawnej:

- umowa zacieśni współpracę w dziedzinie ochrony środowiska poprzez ustanowienie wymogu zharmonizowania i współdziaływania środków rynkowych (takich jak systemy handlu uprawnieniami do emisji), aby zapobiec powielaniu wysiłków; poprzez poprawę przejrzystości w zakresie środków na rzecz zwalczania hałasu w pobliżu portów lotniczych; oraz poprzez propagowanie ekologicznych technologii i paliw, a także zarządzanie ruchem lotniczym z poszanowaniem środowiska naturalnego. Współpraca ta ma kluczowe znaczenie, aby zapewnić lotnictwu międzynarodowemu zrównoważony rozwój;
- po raz pierwszy w historii lotnictwa umowa zawiera specjalny artykuł dotyczący społecznego wymiaru stosunków UE-USA w dziedzinie lotnictwa. Zapewni to nie tylko ochronę obowiązujących praw pracowniczych osób zatrudnionych w liniach lotniczych, lecz także wysokie standardy pracy;
- dzięki umowie zacieśni się jeszcze bardziej obecna współpraca w dziedzinie ochrony lotnictwa. Wspieranie maksymalnego wzajemnego zaufania do środków ochrony drugiej strony oraz szybkie i skoordynowane reagowanie na nowe zagrożenia zapewni lepszy podział zasobów na potrzeby zwalczania zagrożeń systemu lotniczego.;
- w umowie zwiększa się rolę Wspólnego Komitetu UE-USA, będącego organem odpowiedzialnym za monitorowanie procesu wdrażania umowy i za koordynowanie poszczególnych aspektów współpracy prawnej. Nowe przepisy ograniczą biurokrację (np. poprzez wzajemne uznawanie decyzji regulacyjnych) i umożliwią zapobieganie powielaniu wysiłków (np. poprzez wspólne inicjatywy w zakresie bezpieczeństwa, jednorazową kontrolę bezpieczeństwa, bądź ułatwienia w podróżowaniu dla pasażerów).

Rynki Unii Europejskiej i Stanów Zjednoczonych są największymi rynkami lotniczymi na świecie. Razem stanowią one około 60% światowego lotnictwa. Korzyści ekonomiczne wynikające z wdrożenia drugiej umowy zostały ocenione w sposób niezależny jako

równoważne korzyściom transatlantyckim spodziewanym w związku z pomyślnym zakończeniem negocjacji handlowych rundy dauhańskiej. Podpisana umowa, zanim formalnie wejdzie w życie, wymaga ratyfikacji przez Parlament Europejski i wszystkie państwa członkowskie.

Potencjalne korzyści gospodarcze wynikające z usunięcia istniejących barier na transatlantyckim rynku unijno-amerykańskim są ogromne (wg. Booz Allen Hamilton, styczeń 2007 r.):

- w gospodarce może to być do 12 mld euro oraz do 80 tys. nowych miejsc pracy (mniej więcej równo rozłożonych pomiędzy USA i UE);
- powstanie możliwość przewiezienia dodatkowych 26 mln pasażerów na trasach transatlantyckich w okresie pięciu lat. Dla porównania obecny ruch lotniczy wynosi nieco poniżej 50 mln pasażerów rocznie (dane za 2007 r.). Oznacza to, że pod koniec tego pięcioletniego okresu nastąpi wzrost ruchu na rynku o 34% w porównaniu do okresu sprzed zawarcia umowy.
- eliminując dwustronne umowy i wynikające z nich ograniczenia dotyczące praw przewozowych można spodziewać się spadku cen biletów dla klientów biznesowych i osób prywatnych oraz skonsolidowanych oszczędności rządu 6,4 do 12 mld euro w okresie pięciu lat;
- na rynku cargo nastąpi wzrost o jeden – dwa procent.

22. OCHRONA ŚRODOWISKA - Jakość wody w unijnych kąpieliskach w dalszym ciągu dobra

Czysta woda w kąpieliskach ma kluczowe znaczenie dla sektora turystyki oraz dla życia roślin i zwierząt. Coroczne sprawozdanie dotyczące jakości wody w kąpieliskach przedstawione przez Komisję Europejską i Europejską Agencję Środowiska pokazuje, że w 2009 r. 96 proc. nadmorskich terenów kąpielowych i 90 proc. kąpielisk nad rzekami i jeziorami spełniało minimalne wymogi. W sprawozdaniu określono również, gdzie można uzyskać szczegółowe i aktualne informacje na temat kąpielisk.

Komisarz ds. ochrony środowiska, **Janez Potočnik** powiedział: „Dzięki unijnym i krajowym przepisom jakość wody w europejskich kąpieliskach znacznie się poprawiła w ciągu ostatnich trzydziestu lat. Nasze zadanie nie kończy się jednak na tym. Mimo dobrych wyników w zakresie jakości wody, osiągniętych w ostatnim dziesięcioleciu, musimy w dalszym ciągu podejmować wysiłki, by stan ten utrzymać i poprawić.”

Dyrektor wykonawczy Europejskiej Agencji Środowiska, profesor **Jacqueline McGlade**, dodała: „Osiągnięcie dalszej poprawy jakości wody w europejskich kąpieliskach wymaga zaangażowania ze strony obywateli. Oznacza to przede wszystkim zanalizowanie aktualnego stanu środowiska, a następnie domaganie się zapewnienia czystszej wody przez odpowiednie organy. Nasze internetowe narzędzia zapewniają obywatelom łatwy dostęp do informacji na temat środowiska oraz służą jako platforma do wymiany uwag.”

Wysiłki podejmowane w celu poprawy jakości wody w kąpieliskach należy rozpatrywać w kontekście europejskich działań na rzecz osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu środowiska zgodnie z ramową dyrektywą wodną i ramową dyrektywą w sprawie środowiska morskiego.

- **Wyniki z 2009 r. potwierdzają długofalową pozytywną tendencję**

Spośród 20 tys. kąpielisk monitorowanych w całej Unii Europejskiej w 2009 r. dwie trzecie znajduje się na terenach nadmorskich, a pozostałe nad rzekami i jeziorami. Zgodność z wartościami obowiązkowymi (minimalnymi wymogami jakości) w kąpieliskach nadmorskich wzrosła z 80 proc. w 1990 r. do 96 proc. w 2009 r. W przypadku wód śródlądowych wzrost ten był nawet większy i wyniósł z 52 proc. do 90 proc.

W latach 2008-2009 odnotowano nieznaczny spadek liczby kąpielisk spełniających minimalne wymogi, przy czym wyniósł on poniżej 1 punktu procentowego w przypadku kąpielisk nadmorskich i 3 punkty procentowe w przypadku kąpielisk śródlądowych. W tym samym okresie zgodność z bardziej rygorystycznymi „wartościami zalecanymi” wzrosła o niewiele poniżej 1 punktu procentowego w przypadku kąpielisk nadmorskich, osiągając wartość 89 proc, lecz jednocześnie zmniejszyła się o niewiele poniżej 3 punktów procentowych w przypadku kąpielisk śródlądowych, osiągając wartość 71 proc. Takie wahania roczne nie są niczym nadzwyczajnym w kontekście ostatnich lat.

Prawie wszystkie kąpieliska nadmorskie na Cyprze, we Francji, Grecji i Portugalii spełniały bardziej rygorystyczne wartości zalecane⁸. Tylko 2 proc. nadmorskich kąpielisk w UE objęto zakazem w 2009 r. Dotyczyło to głównie Włoch. Mimo że jakość wody w kąpieliskach śródlądowych jest bardziej zróżnicowana, znaczna większość tych kąpielisk w Finlandii, we Francji, w Niemczech i Szwecji również spełniała wartości zalecane.

- **Czternaście państw członkowskich monitoruje jakość wody zgodnie z nową dyrektywą dotyczącą wody w kąpieliskach**

By określić jakość wody w kąpieliskach, jest ona badana pod kątem szeregu wskaźników fizycznych, chemicznych i mikrobiologicznych. Państwa członkowskie muszą przestrzegać wartości obowiązkowych określonych w dyrektywie dotyczącej wody w kąpieliskach⁹ przy czym mogą zamiast tego zdecydować się na przestrzeganie bardziej rygorystycznych (niewiązujących) wartości zalecanych. W 2006 r. weszła w życie nowa dyrektywa dotycząca wody w kąpieliskach¹⁰, w której uaktualniono wskaźniki i przepisy dotyczące monitorowania zgodnie z najnowszym stanem wiedzy naukowej. W nowej dyrektywie położono większy nacisk na potrzebę informowania społeczeństwa o jakości wody w kąpieliskach. Państwa członkowskie mają czas na pełne wdrożenie nowej dyrektywy do 2015 r., ale czternaście państw członkowskich (Cypr, Dania, Estonia, Finlandia, Hiszpania, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niderlandy, Niemcy, Słowacja, Szwecja i Węgry) już w sezonie kąpielowym w 2009 r. monitorowało jakość wody w kąpieliskach zgodnie ze wskaźnikami zawartymi w nowej dyrektywie.

- **Dalsze informacje:**

Sprawozdanie z 2010 r.:

<http://www.eea.europa.eu/themes/water/status-and-monitoring/state-of-bathing-water-1/state-of-bathing-water>

http://ec.europa.eu/environment/water/water-bathing/report_2010.html

⁸ Opóźnienia w zleceniu wykonania programu monitorowania w Grecji sprawiły, że 830 kąpielisk objętych monitorowaniem w 2008 r. nie było w odpowiedni sposób monitorowanych w 2009 r. i nie zostało uwzględnionych w ogólnych wynikach dotyczących Europy.

⁹ Dyrektywa 76/160/EWG dotycząca jakości wody w kąpieliskach

¹⁰ Dyrektywa 2006/7/WE dotycząca zarządzania jakością wody w kąpieliskach

23. OCHRONA ŚRODOWISKA - Komisarz Hedegaard z zadowoleniem przyjmuje spadek emisji gazów cieplarnianych w UE w piątym z kolei roku

Europejska Agencja Ochrony Środowiska opublikowała w dniu 2 czerwca br. najnowszą inwentaryzację emisji gazów cieplarnianych w UE wykazującą, że emisje ponownie znacznie spadły w 2008 r. – pierwszym roku pierwszego okresu zobowiązań określonego w protokole z Kioto. Komisarz ds. działań w dziedzinie klimatu, **Connie Hedegaard**, z zadowoleniem przyjęła tę wiadomość. Spadek trwa już od pięciu lat. Inwentaryzacja emisji za rok 2008, ostatni rok, za który dostępne są kompletne dane, wykazuje, że emisje w krajach UE-15 zmalały o 1,9 proc. w porównaniu z 2007 r., podczas gdy gospodarka odnotowała wzrost o 0,6 proc. Spadek ten oznacza, że emisje w krajach UE-15 zmalały o 6,9 proc. w porównaniu z rokiem bazowym (1990 r. w większości przypadków). Dzięki tej redukcji UE-15 zbliża się do osiągnięcia celu założonego w protokole z Kioto, polegającego na zmniejszeniu emisji w okresie zobowiązań 2008-2012 o średnio 8 proc. w porównaniu z rokiem bazowym. Emisje w UE-27 spadły w 2008 r. o 2 proc., do 11,3 proc. poniżej poziomu z 1990 r.

Komisarz **Hedegaard** stwierdziła: „Trwają negocjacje w sprawie globalnego porozumienia na okres po 2012 r. Dlatego ważne jest, abyśmy udowodnili, że Europa może spełnić zobowiązania wynikające z protokołu z Kioto. Znaczny spadek emisji, który udało nam się osiągnąć przez ostatnie pięć lat, pokazuje, jakie znaczenie ma ustalenie wiążących celów. Jednak 2008 był dopiero pierwszym rokiem okresu zobowiązań określonych w protokole z Kioto. Wszystkie państwa członkowskie muszą dołożyć wysiłków, aby osiągnąć cele na cały okres 2008-2012.”

Komisarz dodała: „Ograniczenia osiągnięte w 2008 r. były wynikiem nie tylko kryzysu gospodarczego, ale także ambitnej polityki prowadzonej przez lata przez UE i państwa członkowskie, której skutki stają się coraz bardziej widoczne. Nasze zobowiązanie do ograniczenia emisji w UE do 2020 r. o co najmniej 20 proc. w porównaniu z poziomem z 1990 r. oraz do 2050 r. o 80-95 proc. oznacza, że musi – i będzie – trwać przejście na gospodarkę niskoemisyjną.”

- **Tendencja spadkowa pomimo wzrostu gospodarczego**

Przy 1,9 proc. spadku w emisjach UE-15 między 2007 a 2008 r. i 0,6 proc. wzroście gospodarczym UE ponownie udowodniła, że wzrost gospodarczy i rozwój oparty na technologiach niskoemisyjnych mogą iść ze sobą w parze.

Emisje z UE-27 spadły o 2 proc. w porównaniu z 2007 r. Konsekwentnie utrzymały poziom 11,3 proc. poniżej poziomu z 1990 r. i 14,3 proc. poniżej poziomu z roku bazowego (który dla niektórych państw członkowskich jest inny niż rok 1990).

W protokole z Kioto nie określono docelowego poziomu emisji dla całej UE-27, ponieważ kraje UE-12 nie były jeszcze wówczas państwami członkowskimi Unii. Jednak wszystkie państwa członkowskie UE-12 podjęły indywidualne zobowiązania z Kioto do ograniczenia emisji do 6 proc. lub 8 proc. w porównaniu z rokiem bazowym, z wyjątkiem Cypru i Malty, które nie wyznaczyły żadnych celów.

Zweryfikowane emisje ze wszystkich instalacji w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) wyniosły w 2008 r. 2,12 mld ton ekwiwalentu dwutlenku węgla, co stanowi

ok. 43 proc. wszystkich emisji UE. Emisje w ramach ETS w 2008 r. były o 3,06 proc. niższe niż w roku 2007. (W 2009 r. emisje w ramach ETS spadły o dalsze 11,6 proc.).

Dane zostały zebrane przez Europejską Agencję Środowiska i przedłożone Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu.

• **Dodatkowe informacje:**

Europejska Agencja Ochrony Środowiska: www.eea.europa.eu

STWO CZŁONKOWE	Rok bazowy protokołu z Kioto			Zmiana	Zmiana	Zmiana 1990-	Zmiana rok	Cele na lata 2008–12 w ramach protokołu z Kioto i „podziału obciążenia w UE,”
	1990	(a)	2008	2007–2008	2007–2008	2008	bazowy–2008	obciążenia w UE,”
	(mln ton)	(mln ton)	(mln ton)	(mln ton)	(%)	(%)	(%)	(%)
Austria	78,2	79,0	86,6	-0,3	-0,4%	10,8%	9,6%	-13,0%
Belgia	143,4	145,7	133,3	3,0	2,3%	-7,1%	-8,6%	-7,5%
Dania	68,9	69,3	63,8	-3,0	-4,5%	-7,4%	-7,9%	-21,0%
Finlandia	70,4	71,0	70,1	-7,9	-10,2%	-0,3%	-1,2%	0,0%
Francja	563,2	563,9	527,0	-3,2	-0,6%	-6,4%	-6,5%	0,0%
Niemcy	1 231,8	1 232,4	958,1	0,7	0,1%	-22,2%	-22,3%	-21,0%
Grecja	103,3	107,0	126,9	-5,0	-3,8%	22,8%	18,6%	25,0%
Irlandia	54,8	55,6	67,4	-0,2	-0,3%	23,0%	21,3%	13,0%
Włochy	517,0	516,9	541,5	-11,1	-2,0%	4,7%	4,8%	-6,5%
Luksemburg	13,1	13,2	12,5	-0,3	-2,3%	-4,8%	-5,1%	-28,0%
Niderlandy	212,0	213,0	206,9	0,0	0,0%	-2,4%	-2,9%	-6,0%
Portugalia	59,3	60,1	78,4	-1,5	-1,9%	32,2%	30,3%	27,0%
Hiszpania	285,1	289,8	405,7	-32,9	-7,5%	42,3%	40,0%	15,0%
Szwecja	72,4	72,2	64,0	-2,2	-3,3%	-11,7%	-11,3%	4,0%
Zjednoczone Królestwo	771,7	776,3	628,2	-11,8	-1,8%	-18,6%	-19,1%	-12,5%
UE-15	4 244,7	4 265,5	3 970,5	-75,7	-1,9%	-6,5%	-6,9%	-8,0%
Bułgaria	117,4	132,6	73,5	-2,4	-3,2%	-37,4%	-44,6%	-8,0%
Cypr	5,3	5,3	10,2	0,4	3,7%	93,9%	93,9%	nie dotyczy
Republika Czeska	195,2	194,2	141,4	-6,1	-4,1%	-27,5%	-27,2%	-8,0%
Estonia	40,8	42,6	20,3	-1,8	-8,2%	-50,4%	-52,5%	-8,0%
Węgry	97,4	115,4	73,1	-2,6	-3,4%	-24,9%	-36,6%	-6,0%
Łotwa	26,8	25,9	11,9	-0,4	-3,1%	-55,6%	-54,1%	-8,0%
Litwa	49,7	49,4	24,3	-1,1	-4,5%	-51,1%	-50,8%	-8,0%
Malta	2,0	2,0	3,0	-0,1	-1,8%	44,2%	44,2%	nie dotyczy
Polska	453,3	563,4	395,6	-4,3	-1,1%	-12,7%	-29,8%	-6,0%
Rumunia	242,1	278,2	145,9	-6,7	-4,4%	-39,7%	-47,6%	-8,0%
Słowacja	73,9	72,1	48,8	1,1	2,3%	-33,9%	-32,2%	-8,0%
Słowenia	18,5	20,4	21,3	0,7	3,5%	15,2%	4,6%	-8,0%
UE-27	5 567,0	5 767,1	4 939,7	-99,0	-2,0%	-11,3%	-14,3%	nie dotyczy
(a) Cypr, Malta i UE-27 nie mają celów w ramach protokołu z Kioto, więc nie stosuje się do nich rok bazowy protokołu z Kioto								

24. OCHRONA ŚRODOWISKA - Systemy podatkowe powinny uwzględniać oddziaływanie na środowisko

W dniu 2 czerwca 2010 r. Komisja Europejska, wraz z Programem ONZ na rzecz środowiska, przedstawiła nowe obszernie sprawozdanie podkreślające natychmiastową konieczność radykalnej zmiany sposobu eksploatacji ograniczonych zasobów naturalnych przez światową potęgę gospodarczą. W sprawozdaniu określono uzasadnione naukowo priorytety dla światowej polityki ochrony środowiska, uszeregowano produkty, materiały i rodzaje działalności gospodarczej oraz stylu życia w zależności od ich oddziaływania na środowisko i zasoby naturalne. Wśród głównych wniosków płynących ze sprawozdania należy odnotować

informację o tym, że ponad połowa wszystkich światowych upraw jest obecnie przeznaczana na pasze dla zwierząt, oraz że podwojenie dobrobytu prowadzi zazwyczaj do zwiększenia presji na środowisko o 60 do 80 proc. Zawierające 149 stron sprawozdanie, opracowane przez międzynarodowy panel ds. zrównoważonego wykorzystywania zasobów naturalnych, wskazuje, że prawodawcy i decydenci polityczni pragnący oddziaływać w korzystny sposób na stan naszej planety powinni stosować podatki i inne tego rodzaju bodźce finansowe, aby stymulować bardziej ekologiczne praktyki rolnicze oraz ograniczyć wykorzystanie paliw kopalnych.

Europejski komisarz ds. środowiska, **Janez Potočnik**, stwierdził: „W sprawozdaniu podkreślono pilną konieczność przejścia na efektywnie wykorzystującą zasoby gospodarke. Oznacza to przeogromny wysiłek, który ma jednak zasadnicze znaczenie dla dobrobytu i jakości życia w przyszłości. Jeśli rzeczywiście chcemy zmienić sposób wykorzystywania przez nas zasobów, zmiana sygnałów cenowych w formie opodatkowania jest jednym z najskuteczniejszych rozwiązań”.

„Można osiągnąć jednocześnie zrównoważony rozwój gospodarczy i dobry stan środowiska naturalnego” powiedziała Angela Cropper, zastępca dyrektora wykonawczego UNEP. „Pierwszym krokiem jest wspieranie przede wszystkim tych starań, które są najbardziej korzystne dla ograniczenia niekorzystnego oddziaływania działań człowieka na ekosystemy. W tym względzie sprawozdanie stanowi poważny wkład w debatę prowadzoną przez decydentów politycznych. W sprawozdaniu przypomina się podstawowe zalecenia dla każdego obywatela: jedz mniej mięsa, gaś światło, zaizoluj dom, obniż temperaturę w mieszkaniu, ogranicz klimatyzację, unikaj podróżowania samolotem, zostawiaj samochód w garażu, kiedy tylko jest to możliwe – tego rodzaju działania odnoszą największy skutek i są najbardziej odczuwalne przez naszą planetę”.

- **Główni winowajcy**

Sprawozdanie zatytułowane „Skutki produkcji i konsumpcji dla środowiska naturalnego: produkty priorytetowe i materiały” jest ostatnim z serii sprawozdań przygotowywanych przez międzynarodowy panel ds. zrównoważonego wykorzystywania zasobów naturalnych. Wykorzystując analizy cyklu życia, w sprawozdaniu uszeregowano materiały i energie niezbędne do produkcji, konsumpcji i unieszkodliwiania odpadów oraz zidentyfikowano procesy, produkty i materiały najbardziej szkodliwe dla środowiska na całym świecie. Pierwsze miejsce zajmują tu produkty rolne, w szczególności produkty pochodzenia zwierzęcego, które pochłaniają ponad połowę wszystkich światowych zbiorów. W ogniu krytyki znaleźli się również użytkownicy paliw kopalnych, wykorzystywanych w szczególności na potrzeby urządzeń elektrycznych i innego sprzętu, a także przemysłu energochłonnego, ogrzewania domów i transportu. Materiały najbardziej szkodliwe ze względu na ich cykl życia to plastik, żelazo, stal i aluminium.

Międzynarodowy panel wymienia następujące presje wywierane na środowisko, które jako pierwsze powinny zostać poddane ograniczeniu: zmiana klimatu, zmiany w siedlisku, zanieczyszczenie azotem i fosforem, nadmierna eksploatacja łowisk, lasów i innych zasobów naturalnych, gatunki inwazyjne, brak bezpiecznej wody pitnej, brak bezpieczeństwa sanitarnego, wykorzystywanie paliw stałych w gospodarstwach domowych, narażenie na kontakt z ołowiem, zanieczyszczenie atmosferyczne w miastach, narażenie na zanieczyszczenie pyłem zawieszonym w miejscu pracy.

- **Niebezpieczeństwa związane z dobrobytem**

Co niepokojące, wspomniany panel ekspertów przedstawia serię dowodów potwierdzających, że dobrobyt jest nierozłącznie związany z coraz większym oddziaływaniem człowieka na środowisko, co przeczy ogólnie przyjętemu przekonaniu o tym, że większy dobrobyt powoduje mniej szkód dla środowiska.

W sprawozdaniu stwierdzono, że o ile wzrost dobrobytu może spowodować relatywnie proste zmiany oraz wprowadzenie mechanizmów kontrolnych zanieczyszczenia powietrza i wody pochodzącego z klasycznych źródeł, o tyle rodzi on również problemy na szerszą skalę, takie jak zużycie energii i emisja gazów cieplarnianych. Jeśli zaś chodzi o zanieczyszczenie CO₂, to zgodnie ze sprawozdaniem „podwojenie dobrobytu prowadzi do zwiększenia presji na środowisko o 60 do 80 proc., a czasami nawet w jeszcze większym stopniu w przypadku gospodarek rozwijających się.”

- **Kontekst**

Międzynarodowy panel ds. zrównoważonego wykorzystywania zasobów naturalnych

Międzynarodowy panel został powołany w celu dostarczania niezależnych opinii naukowych na temat zużycia zasobów naturalnych i ich oddziaływania na środowisko, tak aby możliwe było uniezależnienie wzrostu gospodarczego od zanieczyszczenia środowiska. Jego prace opierają się na opiniach ekspertów ds. środowiska z całego świata. Panelowi współprzewodniczą: Ashok Khosla – przewodniczący IUCN oraz profesor Ernst Ulrich von Weizsäcker – były przewodniczący komitetu ds. środowiska w Bundestagu.

Pełne sprawozdanie można znaleźć na stronie:

<http://www.unep.fr/scp/rpanel/producsandmaterials.htm>

25. POŁĄCZENIA PRZEDSIĘBIORSTW - Komisja zatwierdza nabycie przez Eurovię działalności przedsiębiorstwa Tarmac w Niemczech i w Polsce

Na mocy rozporządzenia UE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw Komisja Europejska zatwierdziła w dniu 10 czerwca br. część proponowanej transakcji dotyczącej nabycia przez przedsiębiorstwo Eurovia, należące do francuskiej grupy Vinci, części działalności przedsiębiorstwa Tarmac, wchodzącego w skład brytyjskiej grupy Anglo American, w zakresie kruszyw. Komisja uważa, że nabycie przez Eurovię niemieckiej i polskiej części działalności przedsiębiorstwa Tarmac nie ograniczy znacząco skutecznej konkurencji na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG). Równocześnie, na wniosek francuskiego i czeskiego organu ds. ochrony konkurencji, Komisja zleciła im podjęcie decyzji co do części transakcji dotyczącej działalności firmy Tarmac w tych krajach. Po wstępnym zbadaniu rynku Komisja stwierdziła, że pewne aspekty proponowanej transakcji mogłyby znacząco zaszkodzić konkurencji na rynkach kruszyw, mieszanki asfaltowej oraz inżynierii lądowej i budownictwa drogowego we Francji i w Republice Czeskiej. Aspekty te zostaną zbadane przez francuski i czeski organ ds. konkurencji w świetle przepisów prawa krajowego.

Eurovia jest spółką zależną grupy Vinci, prowadzącą działalność w zakresie budownictwa drogowego i robót drogowych, zagospodarowania przestrzeni miejskich, budowy infrastruktury

kolejowej, specjalnych usług związanych z budownictwem drogowym oraz w zakresie produkcji materiałów, w tym kruszywa i asfaltu. Spółki zależne przedsiębiorstwa Tarmac objęte transakcją prowadzą działalność w zakresie produkcji i sprzedaży kruszywa poprzez kamieniołomy i żwirownie.

Dnia 12 stycznia 2010 r. Eurovia, Anglo American i Tarmac zawarły porozumienie, zgodnie z którym Eurovia miała nabyć działalność przedsiębiorstwa Tarmac w zakresie kruszyw prowadzoną w Niemczech, Polsce, Francji i Republice Czeskiej. Transakcja dotyczy horyzontalnie lub wertykalnie rynków kruszyw, mieszanek asfaltowych i inżynierii lądowej, na których Eurovia prowadzi działalność.

Jeśli chodzi o rynki w Polsce i w Niemczech proponowana transakcja nie spowoduje nadmiernego nakładania się działalności. W związku z tym Komisja stwierdziła, że transakcja nie powoduje obaw o naruszenie konkurencji.

Francja i Republika Czeska zwróciły się do Komisji o powierzenie ich krajowym organom ds. konkurencji decyzji co do części transakcji odnoszącej się do rynków w tych krajach, argumentując, że transakcja może w znaczący sposób zagrozić konkurencji w tych państwach. Wstępne badanie rynku przeprowadzone przez Komisję potwierdziło, że proponowana transakcja spowodowałaby znaczne nakładanie się działalności na rynkach kruszyw we Francji i w Republice Czeskiej. Większość zainteresowanych stron wyrażała obawy, że transakcja może w negatywny sposób wpłynąć na konkurencję na terytorium Republiki Czeskiej i Francji. Obawy te dotyczyły nie tylko poziomu horyzontalnego, czyli nakładania się działalności na rynkach kruszywa, ale także poziomu wertykalnego, czyli zagrożenia wykorzystywania przez powstały w wyniku połączenia podmiot swojej pozycji na rynkach niższego szczebla tj. mieszanek asfaltowych i inżynierii lądowej (w tym budownictwa drogowego). Zdaniem Komisji francuski i czeski organ ds. konkurencji są najwłaściwymi podmiotami do zbadania wpływu transakcji na odnośne rynki w ich krajach. Komisja powierzyła w związku z tym francuskiemu i czeskiemu organowi ds. konkurencji ocenę tej części transakcji.

Dodatkowe informacje na ten temat zostaną udostępnione na stronie internetowej:

http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_5803

Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska¹¹

¹¹ Na podstawie informacji Komisji Europejskiej.